The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi."
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Editorial and Business Office: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada.
Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Telephone 994-7917
Chicago: Editor — K. Kezbers,
2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A.
SATURDAY, SEPTEMBER 19, 1964.

LATVIJA
AMERIKĀ

76. n-rs. SESTDIEN, 1964. GADA 19. SEPTEMBRĪ 14. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLAS: MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."

REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS

Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792
Redaktora tālrunis vakaros — 766-2001
Nujorkas redakcijas vadītājs red. V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917
Čikāgas redakcijas vadītājs red. K. KEZBERS, 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A. Tālrunī: DI 2-2324, BR 8-8681.

PAMIERS JĒMENĀ

Britu karaviri miera sardzē Jēmenā

ARABU VALDIBU GALVU KONFERENCE DOD CERĒTOS REZULTĀTUS

Kara darbība Jēmenā ir beigusies. Arabu valdību galvu konferencei Aleksandrijā izdevies panākt pamieru starp Nasera atbalstītiem revolūcionāriem un Saudi Arabijas atbalstītiem rojālistiem. Galīgā Jēmenas situācijas atrisināšana atlikta uz vēlāku laiku — līdz Apvienotās Arabu Republikas karaspēka izvākšanai. Neievērojot Apvienoto Nāciju lēmumus Jēmenā, revolūcionāru pusē visu laiku cīnījās ap 40,000 ēģiptiešu. Bet arī šim pārspēkam kā cilvēku skaita, tā apbruņojuma ziņā neizdevās sakaut gāztajam režīmam lojālos pretiniekus, kas turpināja pretestību Saudi Arabijas robežas tuvumā.

Ķinieši drupina padomju imperijas pamatus

Ķīniešu komūnistu partijas priekšsēdis Maocetungs 10. jūlijā sniedza plašu interviju japāņu sociālistu partijas delegācijai, kas bija ieradusies Pekingā. 11. augustā japāņu presē parādījās ziņojumi par to, ko Maocetungs teicis. Īstumā viņš teicis sekojošo.

Pārāk daudz ir to zemju, ko okupējusi Padomju Savienība. Saskaņā ar Jaltas vienošanos Padomju Savienība uzņēmās nodrošināt Mongolijas neatkarību, bet faktiski nodibināja tur savu virskundzību. Mēs pacēlām šo jautājumu 1954. gadā, kad Ķīnā ieradās Hruščevs un Bulganins, bet viņi atteicās ar mums runāt. Krievi piesavinājās sev daļu no Rumānijas. Viņi atņēma daļu no A-Vāc. un vietējos iedzīvotājus aizdzina uz Rietumvāciju. No Polijas atgriezto daļu viņi pievienoja pie Krievijas, bet kā kompensāciju Polijai nodeva daļu no Austrumvācijas. Tas pats notika arī Somijā. Krievi atņēma visu, ko bija iespējams atņemt (acīm redzot Maocetungs domāja Baltijas valstis un pārējos iekarojumus Viduseiropā un Balkānos). Krievu komūnisti domā, ka Sunkiangas apgabalam un visai territorijai uz ziemeļiem no Amūras jāpieder pie Padomju Savienības.

Padomju Savienības platība ir 22 miljoni kvadrāta kilometru, bet iedzīvotāju skaits ir tikai 200 miljoni. Būtu laiks pārtraukt territorijas paplašināšanu. Japānas platība ir 370.000 kvadrāta kilometru, bet iedzīvotāju skaits ir 100 miljoni.

Apmēram pirms simts gadiem apgabals uz austrumiem no Baikala ezera kļuva par Krievijas territoriju un kopš tā laika Vladivostoka, Chabarovska, Kamčatka un citas vietas kļuva par Padomju Savienības sastāvdaļu. Mēs vēl neesam iesnieguši prasību par visu to. Padomju Savienībai 1945. gadā pievienotām Kurilu salām ir jānāk atpakaļ pie Japānas.

Brīvās pasaules prese šo interviju īsumā atzīmēja, kaut arī nekādu sensāciju no tā neiztaisīja, bet komūnistu Ķīnas oficiālā aģentūra par to neko nav ziņojusi. Krievija 2. septembrī apvainoja Ķīnu, ka tā apstrīd Padomju Savienības tiesības uz vairāk kā 1.500.000 kvadrātkilometru tās Sibirijas territorijas un bridināja Maocetungu, ka katrs mēģinājums atgūt bijušās ķīniešu territorijas un grozīt pasaules karti varētu novest pie visbīstamākām sekām. Krievu apgalvojumam par bīstamām sekām ir pilnīgi jāpiekrīt, jo ja ķīnieši atgūs savas zaudētās territorijas, tad taču somi, rumāņi, poļi un vācieši arī pieprasīs atdot nolaupītos apgabalus. Un vilnis var velties vēl tālāk — saņemt atbrīvoties no krievu virskundzības. Baltijas valstis un pat visas 16 Padomju Savienībā ietilpstošās republikas tāpat tagadējās piespiestās padevības vietā var pieprasīt brīvību.

Veselu lappusi gaŗā asā rakstā krievu komūnistu partijas oficiozs „Pravda" izsakās, ka Maocetungs nav pieprasījis vienas vai otras Padomju Savienības territorijas daļu, bet attēlo savas prasības kā daļu no kādas vispārējas territorijas problēmas. Vairumu territorijas, ko Maocetungs reklamē, Krievija ir ieguvusi no Ķīnas pagājušā gadu simtenī ar Aigunas līgumu 1858. gadā un ar Pekingas līgumu 1860. gadā. Ķīnieši vienmēr apgalvo, ka Ķīna toreiz bijusi vāja valsts un Krievijas cars piespiedis viņus šādus līgumus parakstīt un atteikties no plašiem apgabaliem.

Kad 1960. gadā ķīniešu komūnistu partijas vadoņi iesākuši atklātu polemiku par pārliešanu uz sociālismu mīĕra ceļā vai ar revolūciju un par citiem jautājumiem, tad bijis iespējams domāt, ka viņiem ir domstarpības ar krievu un citām komūnistu partijām tikai par ideoloģiskām problēmām. Tomēr jo tālāk izveidojusies polemika, jo vairāk radušās šaubas, vai tiešām ķīniešu komūnistu partijas vadoņi domā to, ko raksta. Aiz teorētiskiem strīdiem arvienu skaidrāk izpaudušies ķīniešu komūnistu partijas vadības jaunprātīgie politiskie nolūki. Un Maocetunga intervija esot tikai lieks pierādījums tam. Ķīniešu

(Nobeigums 8. lpp.)

RASKS BRĪDINA KOMŪNISTUS

DIENVIDVIETNAMAI DRAUD PILSOŅU KARS

Uzrunājot Detroitas Ekonomisko klubu Sav. Valstu ārlietu ministrs Rasks brīdināja komūnistu Ķīnu un Ziemeļvietnamu likt mierā kaimiņvalstis. Pekingai un Hanojai jāmācās saprast, un jo ātrāk jo labāk, ka tās nedrīkst jaukties citu valstu iekšējās darīšanās. Rasks uzsvēra, ka mēģinājumu radīt komūnistu revolūciju ar bruņotas varas palīdzību Sav. Valstis atspēkos visiem nepieciešamiem līdzekļiem.

Dienvidvietnamai ārlietu ministrs pieskārās tikai īsumā, izsakot dziļu apmierinājumu, ka apvērsuma mēģinājums pret ministru prezidentu Kānu beidzies bez jaunākām sekām.

Šeit ārlietu ministra sacītais mazliet jākoriģē. Nedējas nogales apvērsumam punkts vēl nav pielikts. Tā vadītāji un pēdējiem lojālās armijas daļas atrodas Mekongas deltā un nebūt nedomā padoties. Pilsoņu kara briesmas Dienvidvietnamā šodien ir ļoti reālas. Armija ir sašķēlusies ministru prezidenta Kāna un apvērsuma vadītāju piekritējos, tauta sašķēlusies budistos un katoļos, vienai grupai apkarojot otru visiem iespējamiem līdzekļiem.

Kā ārlietu ministra Raska, tā sūtņa ģen. Teilora optimisms par Dienvidvietnamas nākotni acumirkli liekas gluži nepamatots. Dienvidvietnama tagad ir tik dziļi iestrēgusi savās iekšējās problēmās, ka karš pret komūnistiem gluži aizmirsies. Amerikāņi Saigonā baidās, ka atmošanās var nākt lielas komūnistu ofensīvas veidā.

ANGLIJA GATAVOJAS VISPĀRĒJĀM VĒLĒŠANĀM

KRITISKA PĀRBAUDE SERA DAGLASA - HJŪMA KONSERVĀTIVIEM. STRĀDNIEKU PARTIJAS UZVARA NAV IZSLĒGTA

Pēc atgriešanās no Balmoralas pils, kur viņš ar savu lēmumu iepazīstināja karalieni Elizabeti, Anglijas ministru prezidents sers Daglass - Hjūms paziņoja, ka vispārējās vēlēšanas notiks šī gada 15. oktobrī.

Anglijā, kā zināms, pašreiz valda konservātīvā valdība. Vēlēšanas būs ļoti kritiska izturības pārbaude ministru prezidentam sera Daglasam Hjūmam. Šīs būs viņa pirmās vispārējās vēlēšanas.

Daglass - Hjūms nāca amatā ministru prezidentam Mekmillanam atkāpjoties. Plašas aprindas Anglijā domā, ka ministru prezidenta amatam daudz piemērotāks būtu bijis tagadējais ārlietu ministrs Batlers. Batleram ministru prezidenta amats pagājis garām divreiz.

Īdens par savu pēcnācēju izraudzīja Mekmillanu un pēdējais, savukārt, seru Daglasu - Hjūmu.

Lai gan angļi nav tik aptauju apmāti kā amerikāņi, par vēlēšanu iznākumu tiek daudz runāts un zīlēts. Pašreizējā priekšvēlēšanu nostāja liecina par konservātīvo uzvaru — nelielu, bet tomēr uzvaru, atstājot aizsevis sakautu, bet daudz spēcīgāku strādnieku partiju. Aptaujās par galveno strādnieku partijas grēkāzi tiek izraudzīts tās vadītājs Vilsons. Saka, ka viņam trūkstot nepieciešamās personības vēlētāju pievilkšanai. Vilsonam, tāpat kā Daglasam - Hjūmam 15. oktobŗa vēlēšanas būs ugunskristības.

Londona gaidīja, ka, varbūt, pēc atgriešanās no Balmoralas ministru prezidentam būs kas oficiāli sakāms par karalienes Kanadas braucienu. Tas, starp citu, kļuvis par visai populāru tematu Anglijā, kur karalienes Kvebekas apciemojums tiek salīdzināts ar briesmām kaŗa laukā.

Lielais Londonas Times konservātīvo laikraksts savās slejās sludina brauciena atcelšanu. Pēc Times domām Kvebekas ekstrēmistu briesmas ir par daudz lielas lai tādās sūtītu karalieni.

Galīgā izšķiršanās par karalienes braukt vai nebraukt, liekas, paliek Kanadas ministru prezidenta Pīrsona rokās. Brauciena atlikšana nozīmētu liekšanos Kvebekas ekstrēmistu draudiem. Šo draudu neievērošana, no otras puses, var novest pie pēdējo soļiem pret karalieni. The Times argumentē, ka sekmīga karalienes vizīte Kanadas vienotību nepierādīs, turpretim nepatīkamiem starpgadījumiem vizīti traucējot, tiks pasvītrota Kanadas šķelšanās un paasinās pēdējās attiecības ar Angliju.

KRITIZĒ NATO

Prasa Kanadai lielāku teikšanu Ziemeļatlantijas organizācijas politikas veidošanā.

Ziemeļatlantijas organizācija, kas pēdējos mēnešos pielikusi visas pūles, lai atturētu Grieķiju un Turciju no atklāta kaŗa, šīs nedēļas vidū nonāca zem smagas apšaudes Otavā. Kanadas ārlietu ministrs Pauls Mārtins izteica neapmierinātību ar organizācijas vadību, tās politikas veidošanu un lieko kavēšanos caurskatīt aizsardzības jautājumus. Ārlietu ministrs uzsvēra, ka tādām valstīm kā, piemēram, Kanadai, pienāktos daudz lielāka teikšana Ziemeļatlantijas organizācijas politikas veidošanā. Mārtins Kanadas lomu nebūt neuzskata par nobeigtu ar to vien, ka Kanada atbalsta Ziemeļatlantijas organizāciju financiāli un militāri. Ar to vien, ka Sav. Valstis proponējušas izveidot starptautisku atomfloti, līdznoteikšanas problēma Ziemeļatlantijas organizācijā vēl nav atrisināta. Mārtins asi kritizēja Angliju un Franciju, sacīdams, ka tās daudz vairāk ieinteresētas nacionālu atomarsenālu izveidošanā nekā Ziemeļatlantijas organizācijas stiprināšanā.

Tālāk Kanadas ārlietu ministrs izteica neapmierinātību ar Ziemeļatlantijas organizācijas aizsardzības politiku un uzsvēra, ka pienācis pēdējais laiks to caurskatīt, revidēt un uzlabot.

Dr. Ed. Upenieks

PĀRDOMAS PAR MŪSU ĢIMENĒM

Pagājušā LNAK padomes rudens sesijā viens no padomes locekļiem mēģināja ierosināt pārrunas par mūsu tautas pieauguma problēmu trimdā. Daudzus šis jautājums pilnīgi pārsteidza, jo laikā, kad tik daudz tiek runāts par cilvēku dzimstības ierobežošanas nepieciešamību, likās neiespējami ieņemt pretēju viedokli.

Nedaudziem tomēr likās, ka ierosinājums ir tāds, kas skar mūsu eksistences pašus pamatus un ka tam būtu jāveltī vislielākā uzmanība, atstājot mazāk daudzus mazsvarīgākus jautājumus. Jo kāda nozīme vairs būtu gaŗajām runām un skaistajām rezolūcijām, ko tagad pieņemam, ja nākotnē tās varētu izrādīties kā tukšas kapa dziesmas mūsu tautas visnežēlīgākajam iznīcināšanas un pašiznīkšanas laikmetam.

Ir tiesa, ka dažām lielajām tautām ir nopietni jādomā par iedzīvotāju pieauguma ierobežošanu, bet latviešu tautai pilnīgi otrādi — ir nopietni jādomā par tautas pieauguma veicināšanu.

Liekas, ka mūsu vēsturē vēl nekad mūsu tautas sirdsapziņa nav bijusi nostādīta tik izšķirīga momenta priekšā, kā tagad. Mums ir jāizvēlas, vai turpināt mūsu bojā ejas ceļu jeb vai uzņemties grūto pašuzpurēšanās un savas tautas glābšanas ceļu. Vēsturē ir daudz piemēru, kad skaitliski daudz lielākas tautas ir aizgājušas bojā, tāpat kā ir piemēri par mazu tautu varonības kalngaliem. Un liktenis pats mums atkal ir bijis žēlīgs, sagādājot vienai mūsu tautas daļai neierobežotas iespējas skaitliski pieaugt vairāk kā jebkad. Bet vai mēs spējam vairs izprast likteņa zīmes jeb vai šaurais egoisms ir jau par daudz aptumšojis mūsu skatus?

Lasot mūsu vēstures lappuses, bieži ir jābrīnās, kā senatnē tik maza latviešu cilšu saujiņa ir izturējusi sīvos kaŗus, postīšanas un pārtautošanas spaidus, beidzot spējot nodibināt pat brīvu valsti. Nenoliedzami, dabiskais tautas pieaugums toreizējās latviešu ģimenēs ir spējis līdzsvarot lielos zaudējumus. Mūsu tautas folklora liecina, ka

(Nobeigums 4 lpp.)

KOMŪNISMS UN KOLONIĀLISMS

Britu žurnālists un radio komentātors V. Kolarzs publicējis interesantu grāmatu par padomju kolonialismu, kuŗā pieminētas arī Baltijas valstis (Communism and Colonialism, by Walter Kolarz. London: Macmillan, 1964. 147 lpp.).

Kolarzam ir lieli nopelni Stalina metožu atmaskošanā. Viņš mira 1962. g. savas karjēras kalngalā. Kolarzs domāja, ka antikoloniālisma ieroči jāizņem no komūnistu rokām un jāvērš pret viņiem pašiem. Ja plašāk apgaismotu koloniālisma praksi pašā padomju blokā, tas varētu radīt neitrālo valstu spiedienu pret Maskavu un panākt tās politikas maiņu. Vienā no savām esejām autors min interesantus skaitļus par rusifikācijas procesu. Piem, 82% no visām Padomju Savienībā publicētām grāmatām izdotas krievu valodā, lai gan krievu Padomju Savienībā ir tikai mazliet vairāk par pusi no visa iedzīvotāju skaita. Rusifikācijas galvenie ieroči ir skolas un armija, un to vada ārkārtīgi centrālizētais partijas aparāts, kurā noteikšana ir krieviem. No katriem 19 krieviem viens ir partijas biedrs. Pārējās tautībās šī proporcija ir daudz zemāka, sevišķi Baltijas valstīs.

Bet arī komūnistos ir nacionālisms. Kazachstanā turienes komūnisti mēģināja turēties pretī krievu ieplūdumam viņu republikā. Latvijā daži nacionālie komūnisti mēģināja izveidot rūpniecību, kas neprasa krievu darba spēka ieplūdumu. Abos gadījumos vainīgie komūnisti tika atcelti. Tomēr šī cīņa turpinās.

Ungāru sacelšanās nebija veltīga, domā Kolarzs, jo „padomju militārā spēka demonstrēšana bija vājuma pazīme." Šī notikuma atskaņas vērojamas Austrumeiropā, it sevišķi Baltijas valstīs. Ja ungāru sacelšanās būtu izdevusies, tā būtu ietekmējusi stāvokli Ukrainā, Grūzijā un citās apspiestās tautās.

Salīdzinot rietumu un padomju koloniālismu, jāpasvītro, ka rietumvalstis, kas tagad atbrīvojušas savas kolonijas, ienesa savu civilizāciju neattīstītās zemēs. Padomju jaunkoloniālisms Austrumeiropā rīkojas otrādi. Ļoti drāmatiski tas izpaužas Baltijas valstīs, kur atpalikušie krievi apspiež trīs plaukstošas kultūras.

Senātors Goldvoters prasa sting ru nostāju pret komūnismu

LATVIJA

76. n-rs. SESTDIEN, 1964. GADA 19. SEPTEMBRĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienas collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Kāds bēdīgs stāsts par jaunu revolūcionāru

Cīņā, 27. augusta numurā komunistu partijas vecbiedrs G. Matsons apraksta latviešu komūnista un padomju diplomāta Eduarda Bērziņa dzīvi un traģisko bojāeju Staļina režīma laikā. Ar to gājušajai krievu komūnistu virknei piepulcējas vēl viens lat vietis, kas ticējis Ļeņina ideoloģijai, bet nav izpratis krievu šovinisma hidru. „Eduards Bērziņš dzimis Rīgas amatnieka ģimenē, t. s. Nordeķos, šķērsu ielā 13. Mazā koka namiņā Eduards pavadīja savus bērnības gadus. Tad Eduards mācījās Cēsu pilsētas skolā. Viņam bija labas dotības zīmēšanā. Tāpēc 1910. gadā Eduards Bērziņš dodas uz Vāciju, lai iegūtu mākslinieka izglītību. Tur viņš beidza Freiburgas mākslas skolu un sāka studijas Berlīnes mākslas akadēmijas glezošanas nodaļā. 1914. gada vasarā Eduards atgriezās Rīgā. Te viņš iestājās Rīgas mākslas skolā, kas atradās Basteja laukuma un Torņa ielas stūrī. Skolas direktors toreiz bija akadēmiķis V. Purvītis."

Tā par Eduarda Bērziņa jaunību stāsta G. Matsons. Šis jauneklis ar mākslinieciskām interesēm, diemžēl, nokļūst komūnistu pagrīdes valgos 1915. gadā viņu iesauc 4. latviešu strēlnieku pulkā, bet 1918. gada 28. aprīlī viņš jau ir sarkanās latviešu divizijas I. vieglās artilerijas diviziona komandieris. Kļuvis sīts kompartijas dienderis Bērziņš palīdz 1918. gadā Maskavā likvidēt kreiso sociālrevolūcionāru sacelšanos un arī nodod t. s. Lokarta sazvērestību. Pēc dažām ziņām britu diplomāts Lokarts toreiz gribējis izraisīt sacelšanos pret komūnistiem visā Krievijā un it kā „piekukuļojis" arī Kremļa sardzes virsnieku Eduardu Bērziņu, bet pēdējais visu naudu nodevis čekas priekšniekam Dzeržinskim.

Bērziņam toreiz ir tikai 27 gadi.... Viņš visai maz saļēdz no patiesiem komūnistu mērķiem Krievijā. Viņš tic, tāpat kā daudzi viņa laika biedri latviešu komūnisti, ka komūnistu partija patiesi vēlas visu tautu un visu cilvēku vienlīdzību. Bērziņa loma Lokarta sazvērestības atklāšanā attēlota arī lugā „Avantūra".

1919. gadā Eduards Bērziņš ar savu artilerijas vienību operējis arī pret Latvijas nacionālo armiju.

Pēc pilsoņu kara beigām Bērziņu partija komandē gan diplomātiskā darbā, gan celtniecībā. 1932. gadā viņu aizsūta uz Tālajiem austrumiem aiz polārā loka tundrās un taigās, lai viņš organizētu raktuvju celtniecību. Tur Bērziņš liek pamatus Magadanas pilsētai, kuras apkaimē pēc 1945. gada gājuši bojā daudzi latviešu virsnieki, krituši

...icionāru

Viņa skatiens bija tiešs, skaidrs, mazliet sasprindzināts. Izturējās korrekti, taču brīvi un vienkārši."

Pēc visām pazīmēm Bērziņš bijis godīgs cilvēks, kas nav pazinis kompromisus, bet viņš aizgājis tikai tamdēļ bojā, ka nav laikus atskārtis, ka latvietim ir jācīnās par savas zemes un tautas, ne par krievu imperijas brīvību. Tādi toreiz bija daudzi latvieši un arī tagad tādu nav mazums, kuri tic tikpat lielā mērā Chruščeva labiem nodomiem, kā Eduards Bērziņš ir ticējis Staļina „ideālismam" un cerējis labsirdībai.

Ko lidz vairs, ja tagad Ciņā raksta, ka pēc partijas 20. kongresa Bērziņa labā slava atjaunota. Paša Bērziņa vairs nav. Krievu imperija ir iznīcinājusi tūkstošiem intelliģentu latviešu, kuri ir cēluši šīs imperijas varenību. Neba viens Staļins bija vienīgais, tur vainojams viss režīms, kurš turpinājās un no kura latviešu tauta nedrīkst gaidīt nekādu žēlastību. Kā apstākļi liecina, tad nav pasargājusi nevienu no iznīcības ne partijas karte, ne nopelni pilsoņu karā.

Šie revolūcijas saukļu apstulbotie ideālisti atskārta dzīves īstenību tikai tad, kad atradās jau cietumā. Viņu vienīgais grēks ir bijis tas, ka ir vēlējušies latviešu kultūrai un valodai tādas pašas priekšrocības, kā krievu valodai. Viņi pat nav prasījuši Latvijas neatkarību. Taču kultūrālā autonomija izrādījusies pārāk liela prasība. Latviešu skolas padomju zemē 1937. gadā likvidēja, latviešu bibliotēkas slēdza, latviešu apgādus un teātrus iznīcināja un beigās iznīcināja pašu latviešu komūnistu izlasi. To vēsta mums tagad pēc daudz gadiem bēdīgais stāsts par Eduardu Bērziņu. Varbūt arī pie viņa bojāejas piepalīdzēja arī tas apstāklis, ka bija mācījies vairākus gadus Vācijā un piesavinājies rietumu kultūras strāvojumus, no kuriem vairs nevarēja atraisīties.

INTER TRADE EXPRESS CORP.

Bezmuitas pārtikas saiņi uz Padomju Latviju.
Daži paraugi no mūsu kataloga!

NAUDU UZ LATVIJU

Mēs piedāvājam jums labākos pārtikas saiņus jūsu piederīgajiem Latvijā. Pārtika ir labākās kvalitātes, un jūsu piederīgie būs priecīgi to saņemot. Šogad izvēle ir daudz lielāka nekā agrāk, sākot ar pārtiku, kā: baltie kviešu milti, rīsi, cūku tauki, bekons un līdz vissmalkākām delikatesēm. Mums ir arī standartsaiņi un arī varam sastādīt saņus pilnīgi pēc jūsu vēlēšanās. Piegāde 3 nedēļu laikā, saiņi apdrošināti.

Visi saiņi tiek piegādāti pilnīgi par brīvu. Padomju iestādes atgādina, ka saņu skaits vienai personai nav ierobežots.

IT — 23 .....US 21.00
11 mārc. kviešu miltu, 11 mārc. rīsu, 5,5 mārc. cūku tauku, 2,5 mārc. kafijas, 1 mārc. augu eļļas.

IT — 9 .....UE 23.00
6,5 mārc. kviešu miltu, 11 mārc. rīsu, 2,5 mārc. kafijas, 4,5 mārc. rīsu, 4,5 mārc. piena pulvera, 1 mārc. tējas.

IT — 5 .....US 22.00
11 mārc. rīsu, 11 mārc. žāvēta šķiņķa, 2 mārc. sardīnes eļļā.

Lūdzu pieprasiet mūsu katalogu par brīvu, tajā ir visplašākā izvēlē pārtika un daudzas citas bezmuitas dāvanas, ieskaitot angļu tekstilpreces, apavus, apģērbus un saimniecības piederumus.

NAUDU UZ LATVIJU

Pilnīga garantija. Piegāde 2 nedēļās — pilna izmaksa — nav atvilkumu.

Parakstīta kvīts. Pēc kursa: 1 rubli — US $10.00
Nodeva līdz 30.00 — $2.75
pāri $30.00 — 10%

INTER TRADE EXPRESS CORP.
125 EAST 23rd. STREET, NEW YORK, N. Y. 10010
tel. YU 2-1530

Mums ir pieredze apkalpojot tūkstošiem latviešu šajos desmit gados. Mēs esam apdrošināti priekš jums un drošībai.

SASTAPŠANĀS AR TĒLNIEKU A. KOPMANI

Kā vienmēr, laipnu smaidu sejā, daudzu nodomu un ideju apgarotu, sastopu tēlnieku Augustu Kopmani, kas pēc pavasarī pārciestās slimības pilnīgi atspirdzis Muskokas ūdeņos un svaigajā gaisā, atgriezies Toronto.

Mūsu sarunas drīzi vien novirzās pie A. Kopmaņa sirdslietas — tēlniecības.

Izrādās, ka slimības laikā tēlnieks bija gan kavēts darboties ar kaltiem un citiem skulptora rīkiem, bet toties guvis daudz laika pārdomām un jaunām iecerēm. Tieši tanī laikā saņemts aicinājums no Montreālas pilsētas valdes piedalīties sacensībā pieminekļu un strūklaku projektiem, kas paredzēti parku un vēsturisku vietu izdaiļošanai sakarā ar nākamo vispasaules izstādi 1967. gadā. A. Kopmanis pašreiz strādā pie modeļiem ģipsā, no kuriem sacensībai iesūtīs ap 20 foto kopiju.

Jau iepriekšējā gadā Kanadas federālās valdības izsludinātā sacensībā sudraba dolaram A. Kopmanis ierindojās starp pirmajiem četriem un saņēma atzinības balvu. Tagad valdība izsludinājusi jaunu sacensību visām monētām, ko laidīs apgrozībā Kanadas 100 gadu jubilejā — 1967. gadā. Šeit A. Kopmanis gatavo zīmējumus visām 6 monētām (1, 5, 10, 25, un 50 centi, un 1 dol.). Katrā vienībā paredzēta tikai viena godalga $2.500.- apmērā un meti iesūtāmi līdz 1965. g. martam.

Sakarā ar tā saucamās Kvebekas konferences 100 gadu atceri Šarlotetaunā, tur rīkotā mākslas izstādē uz aicinājumu mūsu tēlnieks nosūtījis vienu no savām skulptūrām bronzā: „Drosmīgās bruņas," kas bija uzņemta arī Ontario Society of Artists izstādē Toronto.

(Nobeigums 8. lpp.)

Tēlnieks A. Kopmanis savā darbnīcā

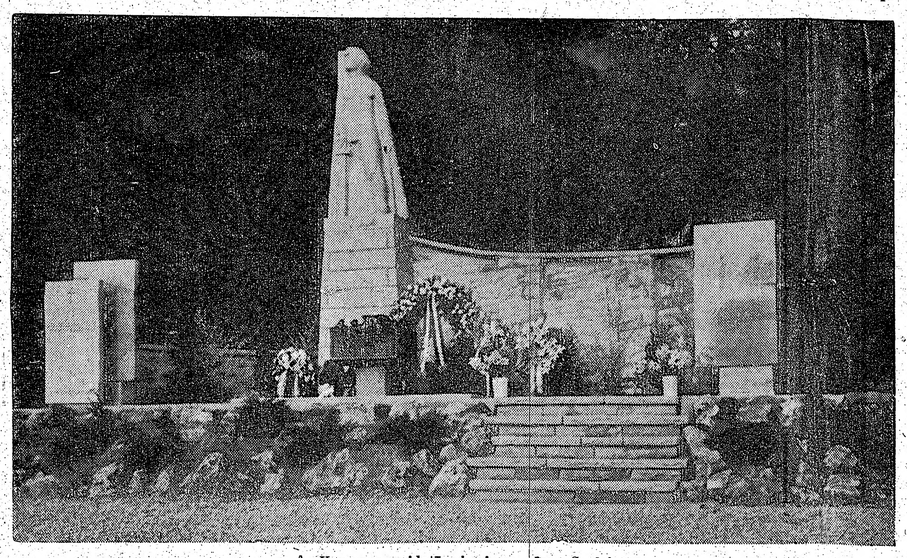

A. Kopmaņa veidotā pieminas zīme Saulainē

No Latvijas izsūtīts dzejolis

CEĻMALAS PRIEDE

Lai vēji pūš, vai zaros cērtas krusa,
Vai pelēks lietus ilgi nestāj līt,
Tu stāvi kalnā vientuļa un klusa
Kā iznākusi kādu sagaidīt.

Steidz gadi garām, ievelk mizā rievas,
Un skuju zaļums lēni dzeltēt sāk . . .
Vien liela mīla, māmuļa un sieva
Uz krustceļēm tik ļoti gaidīt māk.

Šalc tālē rudens, sulu skurbums susē,
Uz zariem miglas pavedieni sligst.
Sirds, saki tu, vai tad, kad mūžs jau pusē,
Tik pacietīgi kādu gaidīt drīkst?

Cik ilgi vēl, un sniegi sasnigs zaros,
Vien vēji atšalks atpūsties uz tiem.
Vai tas, kas neatnāca pavasaros,
Vairs atbridīs caur gadu putenjem?

Nu koks ir koks, nav lepnuma, nav prāta,
Un veltīgi ir padomu tev dot.
Bet arī sirds ir reizēm muļķe tāda,
Sirds reizēm pati sevi nesaprot.

Edinburgas svētku spēles

MŪZIKA, SEKSPIRS . . . UN MARLĒNA DITRICHA

(Speciālziņojums Latvijai Amerikā no Edinburgas)

Edinburgas 18. mākslas festivāla centrā bija franču un čechu komponisti Berliozs un Janāčeks.

KAMERMŪZIKA

Festivāla augstākais sniegums bija šoreiz kamermūzikas nozarē. Mūzikas pasaulē ir ļoti maz perfektu Mocarta atskaņotāju. Vinē uzaugušais pianists Rūdolfs Serkins ir viens no tiem. Viņa atskaņotais Mocarta koncerts (K 467) bija neaizmirstams pārdzīvojums visiem, kas to noklausījās. Suverēna tehnika, pilnīga iejušanās Mocarta stilā un emociju pasaulē! Apbrīnojami viegls, bet tomēr skanīgs piesitiens, dzidrums un grācija. Kā sudraba pērles rit skaņu pasāžas! Koncerta Andante daļa it kā sapņainā plīvurā tīta, caur kuru tomēr skan Mocartam tik raksturīgais vieglās melanholijas tonis.

VOKĀLĀ MŪZIKA

Līdzvērtīgs sniegums vokālās mūzikas laukā bija baritona Fišera - Dīskaua koncerti. Fišers - Dīskaus vēl arvien ieņem pirmo vietu koncertdziedātāju pasaulē. Soreiz viņš neatskaņoja savu iemīļoto Šubertu, bet Busoni, Mālera un Richarda Strausa maz pazistamas dziesmas, pārsteidzot atkal ar savu spēju iejusties tik dažādu komponistu stilā: likās, it kā visi šie komponisti būtu rakstījuši savas dziesmas tieši viņam! Būtu lieki runāt par dziedātāja balss skaistumu un techniku: viņa balss klausa visiem viņa nodomiem, bet apbrīnojama ir Fišera -Dīskaua spēja izcelt katras dziesmas ne tikai emocionālo, bet arī intellektuālo saturu, kur ne tikai katra fraze, bet katrs vārds kļūst nozīmīgs. Šķiet, ka uz Fišeru - Dīskauu pašu varētu attiecināt Mālera dziesmas vārdus . . . „Ich leb' allein in meinem Himmel . . . in meinem Lied." Izpārdotās koncertzāles, publikas ovācijas pasvītroja faktu, ka īstai mākslai nav nekā kopīga ar politiskām antipatijām: Kopš Hitlera laika vāciešiem naidīgie briti uzgavilēja vācu dziedonim un ar aiztu rētu elpu sekoja katram viņiem svešās un antipatiskās vācu valodas vārdam. Varbūt šie klausītāji reizi sāks saprast, ka tauta, tās kultūra — un politiskais režīms nav viens un tas pats. . .

CITU SOLISTU KONCERTI

Vērtējot mākslu bez politiskām antipatijām, jāsaka, ka augsts bija arī krievu koncertu līmenis. Čellists Rostropovičs savā pirmā koncertā sniedza ļoti stilā ieturētu programmu — tikai 18. g. s. kompozicijas — Visvaldi, Tartini, Bokerini darbus. Arī viņa priekšnesums bija šī laikmeta stilā ieturēts, apvaldīts, tomēr ne vienmuļīgs, kā to dažreiz nākas dzirdēt, bet niansēm bagāts. Rostropoviča technika ir perfekta. Koncerta augstākais punkts bija maz pazīstams Bokerini čello koncerts. Britu kritiķi savos pārspīlētos cildinājumos pielīdzina Rostropoviču „čellistu karalim" Pablo Kasalam. Dzirdēju pēdējo pirms dažām nedēļām. Kaut arī Rostropovičs spēlē apbrīnojami labi, tomēr viņš vēl nevar mēroties ar Kasalu toņa skaistuma un dažādības ziņā: Rostropoviča tonis sausāks, kailāks nekā P. Kasalam.

Svjatoslavs Richters un Rostropovičs perfektā saskaņā spēlēja 5 Bethovena sonātas. Noklausoties šinī techniski spožajā un nokrāsām bagātajā spēlē, tomēr nadās iespaids, ka viņu Bēthovens bija ļoti emocionāls, slavisks: esam paraduši dzirdēt vīrišķīgāku, robustāku Bēthovenu. Mazāk valdzināja koncerts, kurā Richters uzstājās kā solists. Viņš ir romantiķis pēc sava temperamenta: tāds viņš parādījās ne tikai savas programmas izvēlē (Šuberts, Mendelsons, Brāmss), bet arī priekšnesuma veidā. Richteram technikas problēmas vairs neeksistē, un viņš var sev atļauties . . . sapņot pie klavierēm, bet šini sapņošanā viņš brīžam aiziet līdz stipri subjektīvam interpretējumam: piemēram, pārāk gauss likās viņa Šuberta sonātas temps.

Atzinīgi jāatzīmē arī čechu Janačeka stīgu kvartets. Tas ir tik perfekti saskaņojies ansamblis, ka spēlē bez notīm. Vistuvāki kvartetam, bez šaubām, ir čechu komponisti. Slavu skaņraži ir emocionālāki — un valsirdīgāki par Rietumu komponistiem savu pārdzīvojumu izpausmē: kāds britu kritiķis pat apgalvoja, ka Smetanas un Janačeka kompozicijas esot autobiografijas. Tā, piemēram, Janačeka stīgu kvartetu Nr. 1 iedvesmojusi L. Tolstoja „Kreicera sonāta", un tanī komponists izteicis savu mīlu pret 40 gadus jaunāko Kamilu Stoeslovu. Šīs mūzikas kaislīgais, pretējām noskaņām bagātais raksturs pilnīgi izpaudās čechu kvarteta atskaņojumā. Ne katram tik Janačeka šķautnainā mūzika: klausītāju vairumam bija tuvāki Smetana un Dvoržaks, kuru slavisko smeldzi prata izcelt čechu mūziķi.

SIMFONISKIE KONCERTI

Simfoniskās mūzikas nozarē bez pašu mājas, t. i. britu orķestriem, uzstājās Franču nacionālais orķestris un Pitsburgas orķestris. Franču orķestrim nav Vīnes filharmonijas skaistā toņa un disciplīnas, tomēr ir komponisti, kuri ir ļoti piemēroti tā temperamentam. Tāds, piemēram, ir brāzmainais romantiķus Berliozs. Berlioza lielā mīla bija Šekspīrs, un šis mīlas rezultāts bija drāmatiskā simfonija „Romeo un Džuljeta" orķestrim, korim un solistiem. Jāsaka, ka Šekspīra traģēdijas drāmatiskos un liriskos elementus Berliozs ir labāk izteicis savā simfonijā nekā Guno diezgan bālajā operā „Romeo un Džuljeta". Šos elementus prata izcelt franču orķestris jaunā, temperamentīgā diriģenta Lorina Maazela vadībā.

Pitsburgas orķestris ir liels, pilnskanīgs — kā visi ASV orķestri, kas ir viesojušies Edinburgā ((Ņujorkas, Bostonas u. c.). Sava diriģenta Šteinberga vadībā tas spēlē korrekti, bet neaizrauj un nepārsteidz. Mālera 7. simfonijas atskaņojumā bija tomēr daži ļoti apgaroti, poētiski posmi, piemēram „Nachtmusik". Vienu no orķestra koncertiem noklausījās arī karaliene Elizabete un Edinburgas hercogs, kuri bija ieradušies Edinburgā, lai atklātu „Forth Road" tiltu.

OPĒRA

Šogad Edinburgā viesojās Prāgas opera. Prāga ir bijusi slavens mūzikas centrs pagātnē, tādēļ daudzi gaidīja viesizrādes ar lielām cerībām. Jāsaka, ka viesizrāžu mūzikālā puse nebija pirmklasīga, kaut arī ne slikta. Bet varēja priecāties par oriģinālo, atjautīgo režīsoru un dekorātoru darbu (atskaitot, varbūt, vienīgi operu „Augšāmcelšanās"). Prāgas opera iepazīstināja rietumu publiku ar 5 maz dzirdētām operām: Smetanas „Dalibor u" (saturs ņemts no Čechijas vēstures), Dvoržaka teiksmaino „Nāru", Janačeka „Katju Kabanovu (saturs ņemts no Ostrovska „Negaisa") un „Mirušo namu" (Dostojevska sižets) un slovaku komonista Cikkera „Augšāmcelšanos" (pēc L. Tolstoja romāna).

Dvoržaka un Smetanas operās daudz slavisku melodiju un slāviskas melancholijas, kaut gan Dvoržaka „Nāras" mūzika varēja būt vairāk koncentrēta, mazāk stiepta. Slovaku komponists Cikkers ir mūsu laika biedrs, viņa opera „Augšāmcelšanās" ir sarakstīta „mēreni modernā" garā, bet viņš ir uzstādījis sev nesasniedzamu mērķi — pārvērst mūzikā L. Tolstoja lielo romānu ar visu tā reliģisko, tikumisko un sociālo ideju baģātību, ko nespētu neviens komponists.

MARLĒNA DITRICHA

Vieglā žanra cienītājiem bija paredzēta Marlēnes Ditrichas uzstāšanās. Šai pirms kara ārkārtīgi populārai zvaigznei esot jau 61 gads, bet viņa atstāj 35 gadus vecas sievietes iespaidu — un ir pratusi saglabāt savas slavas spožuma atblāzmu. Lidlaukā, kur viņu sagaidīja festivāla direktors lords Hārvuds, viņa bija uztraukusies, jo kaut kur bija aizkavējusies viena no viņas 13 somām ar tērpiem, tā tomēr helzot atradās!

Viņas uzstāšanās efektīva, pārdomāta līdz pēdējam žestam. Ārkārtīgi slaida, cieši piegulošā, vizuļojošā tērpā viņa pēkšņi parādās starp priekškariem kā mirdzošs gaismas stars. Apgaismojums liek viņas tērpam laistīties dažādās krāsās; savā īpatā gaitā viņa soļo pa skatuvi . . . lai rādītu savu eleganto figūru. Viņas rokas ir pārklātas ar mirdzošu plīvuru, acīm redzot, lai maskētu laika zoba pēdas. Savā zemajā, vīrišķīgajā balsī viņa dzied 3 valodās, sākot ar „Zilo eņģeli" un nobeidzot ar kara laika dziesmām. Viņa koķetē ar publiku, stāsta naivā toni par saviem pirmiem panākumiem, par to, ka viņa jaunībā ilgojusies braukt uz Ameriku, jo tā likusies viņai „visromantiskākā zeme pasaulē". Pārsteidz fakts, ka viņas repertuārā ir pārsvarā sentimentālas dziesmas ar diezgan skumju apakštoni. Nobeigumā viņa publikai stāda priekšā savu orķestra diriģentu, kuram viņa esot ļoti pateicīga un kuru viņa ļoti milot — un noskūpsta viņu publikas priekšā. Viņas izrādes bija izpārdotas, un publikas sajūsma liela.

Čechu operdziedoņi turpināja slavenā vijolnieka Menuhina pirms vairāk gadiem nodibināto tradiciju, dodot brīvkoncertu skolu jaunatnei un vecajiem pensionētiem jaudīm.

IZSTĀDES

Kā parasts, bija arī izstādes: plaša franču gleznotāja Delakruā un norvēģu gleznotāja Munča izstādes — un milzīgā Šekspīra piemiņas izstāde, veltīta ne tikai Šekspīram, bet visam viņa laikmetam. Šo izstādi vēlāk pārcels uz Londonu. Ir arī plāni pārcelt to uz Kopenhagenu un Lozannu, un, varbūt, pat uz Ņujorku un Kanadu. Šai izstādei tomēr bija mazāk apmeklētāju nekā agrākos festivālos Djagiļeva un skulptora Epsteina izstādēm. Ar Šekspīra izstādes atklāšanu bija saistīts komisks incidents. Vēl arvien daži apgalvo, ka ne Šekspīrs, bet Fr. Bēkons ir radījis lugas, kuras mēs saucam par Šekspīra darbiem. Sakarā ar to dažas stundas pirms Šekspīra izstādes atklāšanas plakātu ar Šekspīra vārdu vietā bija izlikti plakāti, kas vēstīja par „Bekona izstādi". Kembridžas studentu — Šekspīra cienītāju grupa uz šo iedomāto „bekonistu" aktu atbildēja ar demonstrāciju — un publisku Bekona darbu sadedzināšanu! Šini demonstrācijā iejaucās pat policija, bet vēlāk atklājās, ka plakātu apmaiņa bijusi „triks", lai pieviltu apmeklētājus izstādei (skandals vienmēr „velk"!), un to izdomājuši daži izstādes galvenā rīkotāja palīgi, pēdējam nezinot! . . .

PRESES KLUBS

Kas norisinājās festivāla aizkulisēs resp. preses klubā?

Arī šeit bija ar Šekspīru saistīta sensācija. Sakarā ar Šekspīra jubileju dažādi drāmas ansambļi uzveda dažādas Šekspīra lugas festivāla laikā. Uztraukumu radīja Džonas Litlvudas trupas „Theatre workshop" eksperīments ar Šekspīra lugu „Henrijs IV", tā kā rezultātā no Šekspīra lugas vairs maz bija palicis pāri, un kritikas bija ļoti bargas. Preses klubā Džonu Litlvudu sagaidīja vesela preses fotografu un žurnālistu armatūra. Uz žurnālistu jautājumu krusu Litlvuda paskaidroja, ka viņai neesot nekāda respekta pret Šekspīru un pagātni. Viņa gribot lauzt vecās Viktorijas laika tradicijas Šekspīra lugu uzvešanā un gribot radīt teātri tautai un mūsu dienu paaudzei. Mūsu laika cilvēkiem esot tik daudz smagu pārdzīvojumu, ka viņiem esot nepieciešami smiekli — kaut vai teātrī. Viņa esot vairāk kā 30 gadus izdarījusi savus dramatiskos eksperimentus — bez atsaucības — un turpinēšot tos arī uz priekšu.

Marlēne Ditricha bija presei tikpat nepieejama kā krievi aiz „dzelzs aizkara". Ļoti runīgi turpretim bija čechu operdziedoņi — rietumnieciski ģērbušies, ar intelliģentām manierēm . . . vecā stilā: piemēram, kungi skūpstīja primadonnām roku atvadoties. Viņi stāstīja, ka braukuši uz Edinburgu ar lielām bažām: kā publika uzņemšot viņu operas čechu valodā, it sevišķi

(Nobeigums 8. lpp.)

Margarita Kovaļevska

Mana vasara

Rītos, kad gaiļi dzied,
Gaisminai austot,
Man agri jāceļas
Un uguns jākur —

Tālāk gan neatceros. Bet jau tas pats skan diezgan sērīgi, ja vārdus iekabina gaužā un gari stieptā meldijā. Tad ir tā, it kā dziesmiņa ritinātos šurp no ļoti tumšiem, lietū samirkušiem laikiem. Tā stāsta par neizgulētu miegu, asarainām un platām žāvām, par kungu rijām, visiem darba grūtumiem, sitieniem, grūdieniem.

Patiesībā ap mani ir citādi. Sevi gan dungāju: Rītos, kad gaiļi dzied —, bet laimīgi, acis neatverot, un klausos — neatklausos āra skaņās.

Tālumā, aiz mežiem, izklaidus apkārt, un pāri plavai, nēģeru būdiņā, — dzied gaiļi. Pamīšus, tad visi reizē.

„Ai, Dievīņ" domāju: „Gaiļu dziesmas ir kā veselības zāles. Dzeru tās ar dzirdi."

Pie tam, it labi zinu, šeit, Amerikā, gaiļi apdzied senatni pavisam citādi, jo te neviens nav apspiests. Tie stāsta par laimes un dēku meklētājiem. Par naudas kāres apsēstiem — zeltračiem. Tie apdzied smilšu vētras, slāpes, grīļainas kulbas un riteņus. Laupītājus. Dziesmas ripo šurp no pionieru laikiem.

Taču lai viņi dzied ko dziedādami, manī nepārgrozāmi atskan: Kopš pirmās ausmas, kad iedvesmes spēkā Dievs - Radītājs cēla balsi: Lai top gaisma!" — visiem gaiļiem — it visiem pasaules gaiļiem ik rītu viena un tā pati dziesma, tie paši vārdi: Rītos, kad gaiļi dzied — gaisminai austot — .

Sirds pilna tiksmes, jūtos lutināta. Kaut toreiz bijušas ērģeles . . . Jā. Jā gan. Tā „Grieziņas laikos" dziedāja arī māte. Aiz logiem liņāja, glūnēja svešā Krievzeme, bija sabriedusi krēsla. Mēs taupījām sveci un taupījām eļļas lampiņu. Man rokās gulēja lupatu lelle. Zābaku podziņas bija tai acis. Mātes klēpī un blakus sēdēja mani brāļi. Māte ar garām dziesmām īsināja mums vakaru. Viņa dziedāja par agriem gaiļiem, par kādu vecu, vecu mēteli, par tumšu un mākoņainu — dzīves vētras saplosītu debesjumu, un dziesmu, kas glabājās grāmatā ar zelta krustiņu uz vāka: Nu es gribu gulēt iet, Tēvs, slēdz manas acis ciet, Tava acs lai nomodā, stāv pār mani miedziņā — .

— Bet, nupat pārlasot uzrakstīto, domāju: Vasara nesākās ar gaiļu dziesmām. Tā sākās ar plāksteri.

Sagadījās, ar pirmo soli vasarā aizķērās kāja, kritu un nobrāzu celi. Tas man likās ļoti zīmīgi, un tikai tad vērīgāki palūkojos apkārt. „Tiešam," vaņēju apstiprināt: esmu nu zaļā un zilā vasarā."

Māja, krūmi un koki, un mežs, kas mūs te apjozis no visām pusēm, ir visdažādākā zaļumā. Un jasmiņu krūms izcēlis no ēnas saules gaismā vienu vienīgu ziedu: lūdzu, ieelpo manu smaržu — citus ziedus vairs ilgāk nevarēju saglabāt — kādēļ neatbrauci ātrāk?

Augstu, augstu virs galvas zilā debess,

Ir pat sagadījies tā, ka manā jumtistabiņā uz tapetēm lido, bet neaizlido tauriņi.

Esmu starp debesīm un zemi. Tomēr varu kāpt lejā, atgāzties zālē un ar skatu uzlidot augstāk par mākoņiem. Mākoņi it kā velkas vienkopus — izdalās un pazūd. Parādās bezdelīga lidzīga bultai, un arī pazūd.

☆

Pāri degunam uzlieku saules brilles. Pareizāki būtu teikts: acenes. Man patīk — brilles!

Vasara, brilles un pasakas.

Šķiet, tā rodu atstatumu sevi. –Acis neatkarīgākas no acenēm — acu acīm. Gadās, dažreiz acis uztver, nekā traucējoša nepieņem. Esmu tad no īstenības patālāk. Reiz dzirdēju: „Tev stulbs skats."

Un ir arī tā; gribu — pēkšņi iegaismoju stāstāmo, negribu— aptumšoju, it kā aizeju garām. Bet tad apdomājos, atskatos: „Še!" un uzberu pasaku vāceles vizuļus. He — he, — tā ir vieglāk dzīvot — .

☆

Šodien, piektdienā, kad pati uz sevi atskatos — nav neviena vizuļa. Laikam tanī dienā biju paslepnīga, gāju kā pīle ar atgāztu galvu.

Bet kā tas bija ar šejienes mežiem? Nu tā, atkal pagrābos no vāceles — bet ar īstu prieku! Jau braucot šurpu, ievērroju ceļam abās pusēs jūdzēm gari meži, tikpat kā launu kaitēkļu apskrubināti. Izsaluši? Ne lapu, ne skuju — postaža. Uzzināju: pagājušā gada pavasarī te neganti plosījušies ugunsgrēki. Ap mājām, šur un tur pa vidu, meži tomēr bijuši. Dieva un grozīgu vēju — vai cilvēku un dziļāku grāvju apsargāti, tādēļ kupli un zaļi, pilni ar putnu balsīm.

Bet citādi gan, vienalga, uz kuru pusi atskatos; vienalga, kurp soļoju — tālumā, iepretī, aiz ceļa līkuma — tikai ziemīgs kailums. Zaļā vasaras dienā diezgan spocīgi. Redzu: tikai āžu ragi, apgruzdušas vistu kājas, tādi kā stabi, kā kekši, kur pakārt slepkavu, uzkārt katlu.

Ap pāroglotiem stumbriem aptinušies staipeķi, žņaudzīgi kā rāpuļi. Starp nedzīvajām sakņēm jo ērti izpletušās papardes. Egles galā kā uz adatas tup putns. Viens pats melns putns. Ne tā vārna, ne apķvēpis zvirbulis, ne mūsu krauklītis ar zelta sprādzēm.

Klusums.

Man tomēr jāapsiājas. Jānoņem un jāuzliek brilles. Jā, ja nu tādas tās lietas, kur tad īsteni pati ragana? Kas te izvēlei slotu! Ar un bez kātiem. Te varētu likņāt un likņāt, pietupt — pa gaisu aizlēkt.

Skaidri jūtu, viņa tepat, pavisam tuvu. Bet kur? Varbūt stumbrā, kam vidū tukšums? Varbūt, tajā, kam izdrupis sāns? — Kāds mēģinājis to aizbāzt ar sūnu kuški. Šeit? Te, kur agrāk neķīsti smējies ūpis? — Es gan nezinu, vai ūpji smejas, bet — izklausītos baisi. — Varbūt zem sakņu gredzena, uz kā reiz pieklājīgi sēdējušas sēnes?

Nē, raganas te nav. Neviena aizdomīga brikšņa, neviena svēpiena, un man pašai neērti kādam pēc viņas taujāt.

Bet viņa ir tepat. Jūtu.

(Turpinājums sekos)

Latvieši Kanadā

TORONTO

Laikraksta galvenais informātors R. Norītis, 135 Laird Dr., Toronto 17, Ont., tālr. 421-6074.

DARBA TALKAS LATVIEŠU NAMĀ

notiek otrdienas un ceturtdienas vakaros, pieteikšanās uz vietas, 922-2931, vai pie R. Skujiņa RO 7-9964, vai A. Stilsuta HU 1-0431.

● Ziemeļjorkas kapu latviešu nodalījumā māc. A. Briedis iesvētījis Rudolfa Vītola kapa pieminekli. Māc. A. Čops iesvētījis Kārļa Blumberga un Anastasijas Skrindas kapu pieminekļus, bet māc. A. Lūsis — Almas Rudlapas, Grietas Treimanes, Friča Valdmaņa, Annas Vēveres, Imanta Zirņa un Zelmas Nāgeles kapu pieminekļus, kā arī Jāņa Prīverta piemiņai tēlnieka A. Kopmaņa darinātu skulptūru — piemineklī.

● Venerandu Andrejevsku un Pāvilu Simsonu salaulājis prāv., prof. Dr. B. Kokins Sv. Annas baznīcā.

● Piektdien 18. sept. Sv. Jāņa ev. lut. draudzes darbinieku sanāksme baznīcas telpās.

● Sidrabeniešu un lūgtu viesu vakars notiks Sidrabenē 19. sept plkst. 7 vakarā.

● 20. sept. darbu atsāks ev. lut. draudžu svētdienas skolas.

● Sv. Andreja ev. lut. draudzes ārkārtas pilnsapulce notiks 20. sept., plkst. 4.30 dienā Sv. Andreja baznīcas telpās.

● TLB dāmu komiteja rīko no Latvijas atbraukušo māmuļu pēcpusdienu 20. sept. plkst. 5 dienā Sv. Andreja baznīcas zālē.

● Latviešu kara veterānu, strēlnieku b-ba rīko sestdien, 26. septembrī, plkst. 7 vakarā Toronto DV nod. namā grozīnu vakaru. Referātu lasīs medic. students L. Lukss (jun.) par temu „Dieta veciem ļaudīm."

● Pēdējā laikā vairākus tautiešus piemeklējušas slimības un negadījumi. Aizvadītajā nedēļā smagāka operācija Sv. Jāzepa slimnīcā bijusi K. Andersonam. Operācija izdevusies sekmīgi un slimnieks pamazām atveseļojas.

Vellesleja slimnīcā aizvadītās nedēļas nogalē izdarīta operāci-

SAULES skolotāju

lūdzu, lūdzu atsaukties

535-7075; zvanīt katrā laikā.

ja kreisajā rokā DV Toronto nod. kasierim R. Britālam. Viņš vairākas nedēļas cieta sāpes rokā, kā sekas negadījumam darbā, un rodoties sarežģījumiem, bija nepieciešama operācija.

Workmen's Compensation Board slimnīcā, Downsview, ievietots DV Kanadas valdes loc. A. Taube no Kičeneras, kurš arī pirms vairākiem mēnešiem darbā savainojis labo roku, kādēļ nepieciešama rūpīga ārstēšana.

● Inženieru un tehniķu kopas pirmā rudens sanāksme notiks piektdien, 9. oktobrī, plkst. 8 vakarā Toronto latv. namā, 491 College ielā. Prof. V. Burkēvics referēs par temu „Metallu nocietināšanas paņēmieni."

Pēc referāta pārrunās LIAA ierosinājumu par biedru maksām un biedru kartēm. Šī būs kopas pirmā sanāksme Latviešu namā, un kopas biedriem būs izdevība tuvāk iepazīties ar namu.

● Piektdien, 23. oktobrī, plkst. 8.15 vakarā Park Plaza viesnīcas Empress zālē notiks inženieru un tehniķu kopas trešā gadskārtējā balle. Ieejas kartes ballei iepriekš pieprasāmas pie kopas kasiera U. Lūša (tel. 231—4842).

O. K.

MONTREĀLA

● Š. g. 20. septembrī mācītājs V. Šēfers Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzē kristījis Thors - Jan Valdmani, Gundara un Sandras Susanas, dzim Warren, dēlu.

Vad. I. Batraks priecājas par katru jaunu Rīgas vienības mazskautu Foto JAK

PĀRDOMAS PAR MŪSU ĢIMENĒM

(Pārnesums no 1. lpp.)

senlatviešiem ir bijušas kuplas ģimenes. Laimīgā kārtā arī asimilēšanās briesmas toreiz nav bijušas tik lielas, jo valdošo kungu kārtu nemaz neinteresēja, lai latviešu zemnieki-kalpi saplūstu kopīgā maisījumā ar kungiem.

Šodien stāvoklis ir pavisam citāds. Jau mūsu brīvās Latvijas laikā lielākā latviešu tautas daļa atradās izmiršanas stadijā. Vienīgi Latgale spēja zaudējumus līdzsvarot, dodot pat mazu pieaugumu visas tautas mērogā.

Pēdējos 20 gados ar kariem, aizvešanām un cita veida cilvēku iznīcināšanu ir radīts liels zaudējums mūsu dzīvā spēka rezervēm. Kaut kari jau ir apklusuši un aizvešanas mazinājušās, tomēr pārkrievošana dzimtenē un asimilācija trimdā turpina mūsu tautas iznīcināšanas darbu. Zaudējumus būtu grūti kompensēt pat ar lielu dabisko tautas pieaugumu. Bet mums tāda nav.

Ir aprēķināts, ka normālos miera apstākļos divu bērnu ģimenes ir izmirstošas, trīs bērnu ģimeņu dzimstība līdzsvaro mirstību, nedodot tautai pieauguma, tikai četru bērnu ģimenes spēj tautai dot mazu pieaugumu.

Ģimene ir sabiedrības un visas tautas pamatšūniņa. Cik vesela un spēcīga būs šī šūniņa, tik vesela un spēcīga būs visa tauta. Ir daudzi apstākļi, kas ietekmē ģimenes attīstīšanos un tās stiprumu. Daži no šiem apstākļiem ir psiholoģiskas, dabas. Daži materiālas

Ir jau sen novērots, ka jo civilizētāka un turīgāka kļūst tauta, jo vājākas kļūst ģimenes. Tas nozīmē, ka civilizētākās tautas ir vairāk pakļautas dažādiem neveselīgiem idejiskiem strāvojumiem, kas kā inde pamazām sagrauj ģimenes cilvēku morāli.

Der pieminēt dažus no šiem strāvojumiem. Jau vairāk kā gadiem Maltus Anglijā radīja skaitam augot ģeometriskās proporcijās (dubultojoties), kamēr uztura proporcijās (pakāpeniski) cilvēcei draudot bads. Kaut arī šī teorija ir pierādījusies aplama, taču daudzu cilvēku zemradusies t. s. bada apziņā ir katastrofas neuroze.

Šīs neurozes rezultātā prese un grāmatas ir pārpildītas histēriskiem briesmu saucieniem pēc palīdzības. Un vienīgā palīdzība var būt, neradot vairāk bērnus. **Materiālisms**, kas izpaužas pārliecīgā dzīšanās pēc ērtībām un bagātības, nav savienojams ar daudzu bērnu ģimenēm.

Freudisms māca, ka sekss (dzimumtieksmes) esot pamatā visām mūsu dzīves aktivitātēm. Seksa dziņu ierobežošana radot garīgus traucējumus un lai no tiem spētu atbrīvoties, esot jāatbrīvo pats sekss. Sen šī teorija ir pierādīta kā loti aplama, bet uz jaunatnes morāli tā ir atstājusi loti graujošu iespaidu. Nemorāla dzīve nav savienojama ar normālu ģimenes dzīvi.

Pozitīvisms un agnosticisms ir pārvērties pilnīgā ateismā, atbrīvojot cilvēku no Dieva un no atbildības Viņa priekšā. Ar to cilvēkam ir zudusi jēga par labu un ļaunu. Tamdēļ laulības pārkāpumi, mākslīgi aborti, kas īstenībā ir cilvēka dzīvības iznīcināšana, un laulību šķiršana neliekas nekas ļauns, jo tas tikai kalpojot cilvēka priekam un ērtībām.

Visu šo strāvojumu postošās sekas ir dziļi skārušas arī mūsu tautas dvēseli, atstājot dziļi degradējošu iespaidu uz mūsu ģimenes dzīvi.

Nav pieejama droša statistika, bet vadoties ar novērojumiem, var saredzēt diezgan bēdīgas nākotnes zīmes. Lielākas par divu bērnu ģimenēm starp latviešiem ir grūti vairs atrodamas, jo visi pieejamie mākslīgie līdzekļi dzimstības ierobežošanai latviešu jaunajām sievām un mātēm ir labi pazīstami un regulāri lietoti. Un kaut tas tiek darīts, lai laulāto dzīvi padarītu vieglāku un laimīgāku, gala rezultātā tiek panākts pilnīgi pretējais. Laulību šķiršanas arvienu pieaug un visvairāk starp tiem laulātajiem, kuri visbiežāk grēko pret negrozāmo dabas kārtību, izvairoties no bērniem.

(Turpinājums sekos.)

VERA KEIŠS
KLASISKĀ BALETA SKOLA
2319 Bloor St. West
980 O'Connor Dr. East
Informācija un audzēkņu reģistrēšanās
PL 5-6621, Toronto.

DV grāmatnīca drīzumā būs pār vietota uz Toronto Latviešu namu. Grāmatnīcas Jurģu čakli tal cinieki ir arī Sestdienas skolas audzēkņi Dāvis Maksiņš un Eri ks Langenfelds Foto JAK

KAS JĀZINA SLIMNIEKAM

Kā jau agrāk ziņots, sākot ar 15. septembri Ontario provinces iedzīvotāju veselības apdrošinājumā ieskaitīti arī fizioterapijas pakalpojumi. Tiem jābūt ārsta parakstītiem un terapistam, kura kabinetā ārstējas, jābūt Ontario Hospital Services Commision apstiprinātam. Visiem reģistrētiem fizioterapistiem Ontario provincē līdz 1. septembrim bija jāpieteicas minētajā komisijā.

Ja slimniekam nepieciešama terapeutiska palīdzība mājās, vajadzīga ārsta iecība, ka sliemnieks nespēj fizioterapista kabinetu apmeklēt. Šādos gadījumos fizioterapista apmeklējums maksā līdz 1 dolaram par vizīti.

Privāti fizioterapijas pakalpojumi pieejami visiem Ontario provinces iedzīvotājiem, neatkarīgi no tam, vai viņi ir vai nav apdrošināti Ontario veselības apdrošināšanas likuma ietvaros.

Šai plānā neietelp:

pirmsdzemdību vingrošana, svara reducēšana, vai vienkārša pārpūlētu muskuļu apārstēšana; terapija, ko nav parakstījis licenzēts ārsts; terapeutiski pakalpojumi, kurus izdara reģistrēts fizioterapists; terapeutiski pakalpojumi, kurus komisija neatzīst par nepieciešamiem.

Par ārpusslimnīcu fizioterapeutiskiem pakalpojumiem maksā Ontario provinces un federālā valdība. The Workmen's Compensation Board savukārt turpinās maksāt par saviem slimniekiem.

Saskaņā ar plānu fizioterapeutiskie pakalpojumi tiks apmaksāti līdz 3 nedēļām (vienā veidā, piem., diatermijā), bet, ja ārsts atzīst tālākas fizioterapijas nepieciešamību, ārstēšanos var turpināt attiecīgi ilgāku laiku.

OPERA TORONTO

TRAVIATA UN KARMENA

Rudens mūzikas sezonu šogad iesāka Kanadas Operas sabiedrība O'Keefe mākslas centrā ar Verdi Traviatas izrādi, kas pulcināja ap 3000 klausītāju. Operas sabiedrība savā pastāvēšanas laikā, spriežot pēc šīs izrādes, ir jūtami progresējusi. Bet trūkumi, vokālā un spēles ziņā pirmizrādē bija daudz lielāki nekā nākošajā dienā, kad Operas sabiedrība torontiešiem rādīja labāko Karmenu, kas līdz šim tās izrādēs redzēta pēdējo 10 gadu laikā.

Traviata prasa no solistiem augstas vokālas spējas. Ne vienmēr šīs spējas ir katram dziedātājam, kā šinī gadījumā Marijai Džerlando un Džonam Arabam. Vājāko sniegumu di Džerlando kā Violeta parādīja tiešī pirmā cēliena koloratūrārijās, bet viņas mūzikālā un tehniskā interpretācija jūtami uzlabojās pārējos cēlienos. Īpaši teicami šai dziedātājai padevās beigu cēliens, kurā Violeta lasa vecā Žermona vēstuli īsi pirms savas nāves. Džons Arabs kā Alfredo neapšaubāmi bija visvājākais no šīs dziedoņu trijotnes. Šķiet, viņa balss nav īsti piemērota italiešu operu stilam. Arī tēlojums bija pārāk nedzīvs.

Turpretī īsti savā elementā bija Viktors Brauns kā Žermons. Dziedonim ir spēcīga un labi kontrolēta balss, kā to liecināja 2. cēliena slavenā tēva ārija — Di Provenza. Runājot par šo lomu, vienīgi varētu ieteikt pret Viktora Brauna samērā jauneklīgo izskatu, kas biežī lika domāt, ka Žermons ar Alfredo ir abi vienos gados.

Visai Traviatas izrādei stingru pamatu deva koris un orķestris diriģenta Ernesto Barbini vadībā. Baleta skatus bija iestudējis choreografs Grants Strēts. Diemžēl, Irvinga Gutmaņa režija bija viscaur neinteresanta un bieži pārāk konvencionāla.

Ar Traviatas izrādi bija nemierā arī kanadiešu laikrakstu mūzikas recenzenti, bet pilnīgas pretstats šai pelēcīgajai izrādei bija Karmenas uzvedums ar Metropolitēna operas zvaigzni Minjonu Dannu titullomā. Jau no pirmā cēliena Karmena liecināja par augstu vokālo līmeni un nesalīdzināmi pārāku režiju. Protams, Karmena arī prasās pēc lielākas dzīvības un skatuviskās darbības.

Runājot par pašu Karmenu, jāsaka, ka tā bija tiešām laba. Katra viņas kustība bija izteikta, un atbilda Bizē mūzikas rakstiem. Šī jaunā dziedātāja it īpaši imponē ar savu plašo un sulīgo mecosoprānu. Katrai ārijai Danna prata piešķirt vajadzīgo nokrāsu un izcelt rakstura īpašības. Kā nākošo šajā operā gribētos minēt jauno montreāliešu dziedātāju Žannu Pateno, kas ar labiem panākumiem interpretēja grūto Mikaēlas lomu. Kaut Mikaēlai Bizē uzrakstījis tikai divas ārijas, abas liecināja par šīs dziedātājas augstām vokālām spējām. Kaut vairāk kanadiešiem būtu tik apdāvinātu dziedātāju kā šī! Viktors Brauns atgriezās uz skatuves šoreiz kā drošsirdīgais toreadors un savu varoņlomu tēloja ar īsti artistisku noblesi. Protams, toreadora ārija bija visvairāk gaidītā šajā vakarā, un lieku reizi apliecināja Viktora Brauna spilgto skatuvisko talantu un vokālos dotumus. Karmenas izrādei vēl sevišķu nokrāsu piešķīra flamenko stilā veidotās dejas un koŗa dziedājumi. Izrādes mūzikālā vadība bija diriģenta Džona Krama rokās.

A. Kalniņš

„Skolā jums klāsies labi" — drošina Toronto latviešu skolas visjaunākos audzēkņus skol. R. Skuja un M. Leja. Foto JAK

LATVIEŠU NAMS
491 College St.
Toronto 4.
922-2931

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 927-5661.
1130 BAY ST.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED
izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā.
27 BLOOR ST., E. TORONTO,
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai no plkst. 12—8 vakarā.

ANDREJSONS
APDROŠINA.
HI 7-4323

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

27. septembrī — pl. 5 p.p. Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes sanāksmju telpās 200 Balmoral st. Latvijas Universitātes gada svētku akts.

8. oktobrī — plkst. 8,30 vakarā Normas Auziņas (vijole) un Ronalda Leonarda (čellō) koncerts Unitāriešu baznīcas zālē. Koncertapv. sarīkojums.

17. oktobrī — Krizantēmu balle Latviešu namā, TLB dāmu komitejas sarīkojums.

17. oktobrī — plkst. 8 vak. Amerikas latv. teātŗa Bostonas ansambļa viesizr. Maestro no Rucavas Central Technicum zālē, Lippincott St.

18. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 13. gada svētki Walmer Road dievnamā plkst. 3.

23. oktobrī — inženieŗu balle Park Plaza hotelī, sākums pl. 7,30 vakarā.

24. oktobrī — plkst. 7,30 vakarā vīru koŗa Junda koncerts Parkdale Collegiate zālē. DV nod. sarīkojums.

No 24. oktobŗa — 1. novembrim Arnolda Nuliša gleznu izstāde Sv. Jāņa baznīcas zālē, 200 Balmoral.

28. novembrī — plkst. 17,30 Čikāgas Piecīšu vakars Latviešu namā.

No 31. oktobŗa — 7. novembrim Margaritas Kovaļevskas gleznu izstāde DV namā, 123 Huron ielā.

5. novembrī — plkst. 8,30 vakarā Valijas Melliņas (mecosoprāns) un Verenas Stelpas - Dambrānes (klavieres) koncerts Unitāriešu baznīcas zālē. Koncertapvienības sarīkojums.

7. novembrī — plkst. 7,30 vakarā TLB rīko Mārtiņu balli Toronto Latviešu nama zālē.

14. novembrī — plkst. 7 vakarā Lāčplēšu dienas atceres akts, Toronto latviešu nama zālē, 491 College ielā. Plkst. 8 vakarā — Mārtiņu balle.

15. novembrī, pl. 5.30 pp. SARKANGALVĪTES izrāde Sv. Andreja bazn. sarīkojumu zālē.

HAMILTONA

3. oktobrī — plkst. 6,30 vak. Hamiltonas DV gada svētki Connaught viesnīcas Kristallu balles zālē.

17. oktobrī — pl. 7.30 HLMMK sarīkojums — balle Rainbow zālē Sanford un King ielu krustojumā.

14. novembrī — plkst. 6,30 vak. 18. novembŗa svinības Connaught viesnīcas Sheraton zālē. Rīkotāji: Jaunatnes pulciņš, Latv b-ba un DV nodaļa.

MŪSU KO

SEKMĪGS KOPDARBĪBAS

Ar apmēram 800 latviešiem, ties ar sekm
Linkolna skaitliski iederas mū- las apdrošinā
su vidējā lieluma „pagastos," bet uzturot lielu
ar tautiešu rosību, mošo latvis- štātu darboja
ko garu un saticību šis ASV vi- krāj līdzekļus
dienes „pagasts" var būt par mērotām ie
paragu pat lielajiem „apriņ- sas likmēm
kiem," kur tautiešu skaits vai- vājadzētu se
rākkārt pārsniedz Linkolnu. Šī- izdevumus.
nī pilsētā, kur pirms 55 gadiem cerības nav
Kārlis Ulmanis absolvēja Ne- prātā kooper
braskas universitātes lauksaim- par galveno
niecības institūtu, tagadējā lat- kapitāla uzk
viešu kolonija var lepoties ar mi lielāku
to, ka šeit ir radies savā noza- hbniekiem, F
rē pirmais latviešu kopdarbības bības atlik
pasākums ASV, kas kooperācijas izdarījis izm
principus ievērodams, sekmīgi Pēdējos div
darbojas jau 13 gadus. Šis pasā- vairāki sma
kums ir „Latviešu savstarpējais jumi un, be
veselības apdrošināšanas fonds," pieauguši a
kas savu svētīgo darbu ir vel- mi.
cis bez pašreklāmas un cildi Pašu dāl
nājumiem presē. ka Fonds ir
1951. gada 17. jūnijā Linkol- jo, salīdzinā
nā dzīvojošo latviešu iniciātoru diem, Latvi
grupa atrada par vēlamu savas selības apd
veselības apdrošināšanas lietas ir vairākas
izkārtot pašiem. Šai grupai bi- iestāšanās F
ja jāuzņemas liela atbildība, jo vecuma rob
latvieši pieredze tanī laikā ap- ku līdznākš
drošināšanas laukā bija samērā stāšanās m
maza. Toreiz domāja: ja Fonda ir 6 reiz is
vadība veiks tehniskus darbus mu slimība
bez algota darbinieka un ja arī nai gada l
biroja telpas būtu par brīvu, maksātas
tad Fondam vajadzētu darbo- tes u. c. š

LABĀS SĒKLAS

Biļetens ticības mācības skolotājiem, draudžu apvienības izdevums,

ASV skolās pilnīgi likvidēta Biernei
reliģiski - ētiskā audzināšana. Pārrunās
Tāpēc šai ziņā loti liela nozīme rāta atzi
piešķirama svētdienas skolām. mu lielo
Cik daudz svētības nes šis darbs, cības sk
varam ar gandarījumu konstatēt, svarīgum
iepazīstoties ar Filadelfijas bīs refer
un Melvudas ticības mācības mācīšant
skolotāju konferenču atzinu- saukt pa
miem, kas tagad publicēti Tici- pārlaicīg
bas mācības skolotāju otrā biļe- analizē
tenā. pie kam

Šo nelielo, bet loti vērtīgo Jēzus pa
grāmatiņu ievada LELDAs paliek a
svētdienas skolu lietu referents ziņu for
māc. Jūlijs Vējiņš ar mīļu aici- dā. Parā
nājumu ticības mācības skolo- rencē d
tājiem būt uzticīgiem Kristus Lejiņa, n
karaviriem un citīgi darboties Jāzepu
Dieva aramajā tirumā. Šis aici- ladelfijas
nājums noslēdzas ar šādu no- māc. J.
vēlējumu: „Lūgsim visi, lai Die- loti dau
va žēlastība un spēks mūs vi- māc. A.
sus pavada kopīgā darbā, tad cības
arī augļi un panākumi būs re- Referent
dzami." rīgo va

ASV austrumu apgabala ticī- bu ja
bas mācības skolotāju konferen- kratisko
ce notika 1961. g. 4. un 5. janvā- kas izpa
ri Filadelfijā, kur piedalījās 7 jumos
mācītāji, 19 skolotāju un 5 vie- rātūras
si. Pirmais bija māc. Z. Krist- televizij
berga referāts „Mūsu mācīšanas nosliec
mērķis." Par galveno mērķi re- femiju,
ferents atzīst — sagatavot un differenc
audzināt audzēkņus par Kristus ismu. S
apliecinātājiem. Ticības mācības kusijās
programmas mērķis sagatavot lāka vē
iesvētīšanas mācībai un iesvētei. iemācīša
Svētdienas skola — būtiska tiesības
draudzes sastāvdaļa. Šai grāma- noteikta
tā atspoguļojas arī diskusijas, un ētis
par ko jāpateicas konferences jie konf
sekretāriem — A. Auzerei un H. citos iz

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 927-5661.
1130 BAY ST.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel. HO 3-2667

TORONTO
LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION LIMITED
Izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā.
27 BLOOR ST., E. TORONTO,
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai no plkst. 12—8 vakarā.

ANDREJSONS
APDROŠINA.
HI 7-4323

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

27. septembrī — pl. 5 p.p. Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes sanāksmju telpās 200 Balmoral st. Latvijas Universitātes gada svētku akts.

8. oktobrī — plkst. 8,30 vakarā Normas Auziņas (vijole) un Ronalda Leonarda (čello) koncerts Unitāriešu baznīcas zālē. Koncertapv. sarīkojums.

17. oktobrī — Krizantēmu balle Latviešu namā, TLB dāmu komitejas sarīkojums.

17. oktobrī — plkst. 8 vak. Amerikas latv. teātra Bostonas ansambļa viesizr. Maestro no Rucavas Central Technicum zālē, Lippincott St.

18. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 13. gada svētki Walmer Road dievnamā plkst. 3.

23. oktobrī — inženieru balle Park Plaza hotelī, sākums pl. 7,30 vakarā.

24. oktobrī — plkst. 7,30 vakarā viru koŗa Junda koncerts Parkdale Collegiate zālē. DV nod. sarīkojums.

No 24. oktobŗa — 1. novembrim Arnolda Nulīša gleznu izstāde Sv. Jāņa baznīcas zālē, 200 Balmoral.

28. novembrī — plkst. 17,30 Čikāgas Piecīšu vakars Latviešu namā.

No 31. oktobŗa — 7. novembrim Margaritas Kovaļevskas gleznu izstāde DV namā, 123 Huron ielā.

5. novembrī — plkst. 8,30 vakarā Valijas Melliņas (mecosoprāns) un Verenas Stelpas - Dambrānes (klavieres) koncerts Unitāriešu baznīcas zālē. Koncertapvienības sarīkojums.

7. novembrī — plkst. 7,30 vakarā TLB rīko Mārtiņu balli Toronto Latviešu nama zālē.

14. novembrī — plkst. 7 vakarā Lāčplēšu dienas atceres akts, Toronto latviešu nama zālē, 491 College ielā. Plkst. 8 vakarā — Mārtiņu balle.

15. novembrī, pl. 5.30 pp. SARKANGALVĪTES izrāde Sv. Andreja bazn. sarīkojumu zālē.

HAMILTONA

3. oktobrī — plkst. 6,30 vak. Hamiltonas DV gada svētki Connaught viesnīcas Kristallu balles zālē.

17. oktobrī — pl. 7.30 HLMMK sarīkojums — balle Reinbow zālē Sanford un King ielu krustojumā.

14. novembrī — plkst. 6,30 vak. 18. novembŗa svinības Connaught viesnīcas Sheraton zālē. Rīkotāji: Jaunatnes pulciņš, Latv b-ba un DV nodaļa.

Dzīve Savienotajās Valstīs

MŪSU KOPDARBĪBA

SEKMĪGS KOPDARBĪBAS PASĀKUMS LINKOLNĀ

Ar apmēram 800 latviešiem, Linkolna skaitliski iederas mūsu vidējā lieluma „pagastos," bet ar tautiešu rosību, mošo latvisko garu un saticību šis ASV vidienes „pagasts" var būt par paraugu pat lielajiem „apriņķiem," kur tautiešu skaits vairākkārt pārsniedz Linkolnu. Šinī pilsētā, kur pirms 55 gadiem Kārlis Ulmanis absolvēja Nebraskas universitātes lauksaimniecības institūtu, tagadējā latviešu kolonija var lepoties ar to, ka šeit ir radies savā nozarē pirmais latviešu kopdarbības pasākums ASV, kas,kooperācijas principus ievērodams, sekmīgi darbojas jau 13 gadus. Šis pasākums ir „Latviešu savstarpējais veselības apdrošināšanas fonds," kas savu svētīgo darbu ir veicis bez pašreklāmas un cildi nājumiem presē.

1951. gada 17. jūnijā Linkolnā dzīvojošo latviešu iniciātoru grupa atrada par vēlamu savas veselības apdrošināšanas lietas izkārtot pašiem. Šai grupai bija jāuzņemas liela atbildība, jo latviešu pieredze tanī laikā apdrošināšanas laukā bija samērā maza. Toreiz domāja: ja Fonda vadība veiks techniskus darbus bez algota darbinieka un ja arī biroja telpas būtu par brīvu, tad Fondam vajadzētu darbo-

Linkolnas Latviešu savstarpējās veselības apdrošināšanas fonda valde. No kreisās: pr-ka vietn. J. Sobolevskis, kasieris O. Zaļaskalns, priekšn. E. Ādminis, sekr. V. Jumburgs.

ties ar sekmēm, jo komerciālas apdrošināšanas sabiedrības uzturot lielu algotu darbinieku štātu darbojas ar peļņu un uzkrāj līdzekļus: Likās, ka ar piemērotām iemaksas un izmaksas likmēm šai latviešu grupai vajadzētu segt apdrošināšanas izdevumus. Šie secinājumi un cerības nav pievilušas. Paturot prātā kooperācijas principus un par galveno mērķi ieskatot ne kapitāla uzkrāšanu, bet iespējami lielāku palīdzību saviem dalībniekiem, Fonds no saviem darbības atlikumiem ir vairākkārt izdarījis izmaksu uzlabojumus. Pēdējos divos gados ir bijuši vairāki smagi slimošanas gadījumi un, bez tam, ievērojami pieauguši arī slimnīcu izdevumi.

Pašu dalībnieku atzinums ir, ka Fonds ir liberāls un humāns, jo, salīdzinājumā ar citiem fondiem, Latviešu savstarpējam veselības apdrošināšanas fondam ir vairākas priekšrocības, piem.: iestāšanās Fondā nav saistīta ar vecuma robežu vai gados jaunāku līdznāķšanu, nav jāmaksā iestāšanās maksa, uzgaides laiks ir 6 reiz īsāks, nav ierobežojumu slimības pabalstu saņemšanai gada laikā, dalēji tiek apmaksātas ambulatoriskās vizītes u. c. Šinī Fondā apdrošinājumu atraduši vairāki, kuŗus neuzņēma nevienā citā fondā. Šī Fonda savstarpējais apdrošināšanas princips garantē vienādas tiesības v i s i e m tā dalībniekiem, **vecos laudis neizslēdzot.**

Sākumā Fonds bija domāts tikai Nebraskā dzīvojošo latviešu apdrošināšanai, bet vēlākos gados, mainot dzīves vietas uz citām AS valstīm (štātiem), tautieši vēlējās Nebraskā iesākto apdrošinājumu turpināt, un tā dzīves īstenība prasīja Fonda darbības rajonā ietvert visas Savienotās Valstis un arī Kanadu. — Kopš darbības sākuma Fonds saviem dalībniekiem slimības gadījumos ir izmaksājis ap $230,000.- un šis izmaksas ir bijušas liels materiāls atbalsts slimošanas izdevumu segšanai. Dažām ģimenēm, kur bijuši vairāki vai smagāki slimošanas gadījumi, pabalsts izmaksāts tuvu pie $3000.-.

Linkolnas Fondā ir apdrošinātas ap 1200 personas, jo daudzi nezina par šī fonda darbību un priekšrocībām.

Fondu vada un tā priekšnieks kopš dibināšanas dienas ir Ernests Ādminis. Bez tam valdē darbojas: Julijāns Sobolevskis, Valentins Jumburgs un Olģerts Zaļaskalns. Fondam ir pārstāvji Viskonsinā. Nudžersijā un Aijovā.

Fonda pārvaldes amati ir goda amati un vēlētās amatpersonas par savu darbu atlīdzību nesaņem.

Linkolnās Fonda darbība ir pierādījums, ka latviešiem tomēr ir pašaizliedzīgi darbinieki, kas ideju **kalpot latviešu kopībai** stāda augstāk par materiālām interesēm.

J. P.

LABĀS SĒKLAS SĒJĒJI

Biletens ticības mācības skolotājiem, 2. Nr... Latviešu ev. lut. draudžu apvienības izdevums, 1964. g. jūnijā.

ASV skolās pilnīgi likvidēta reliģiski - ētiskā audzināšana. Tāpēc šai ziņā ļoti liela nozīme piešķirama svētdienas skolām. Cik daudz svētības nes šis darbs, varam ar gandarījumu konstatēt, iepazīstoties ar Filadelfijas un Meivudas ticības mācības skolotāju konferenču atziņumiem, kas tagad publicēti Ticības mācības skolotāju otrā biletenā.

Šo nelielo, bet ļoti vērtīgo grāmatiņu ievada LELDAs svētdienas skolu lietu referents māc. Jūlijs Vējiņš ar mīļu aicinājumu ticības mācības skolotājiem būt uzticīgiem Kristus karaviriem un citīgi darboties Dieva aramajā tīrumā. Šis aicinājums noslēdzas ar šādu novēlējumu: „Lūgsim visi, lai Dieva žēlastība un spēks mūs visus pavada kopīgā darbā, tad arī augli un panākumi būs redzami."

ASV austrumu apgabala ticības mācības skolotāju konference notika 1964. g. 4. un 5. janvārī Filadelfijā, kur piedalījās 7 mācītāji, 19 skolotāju un 5 viesi. Pirmais bija māc. Z. Kristberga referāts „Mūsu mācīšanas mērķis." Par galveno mērķi referents atzīst — sagatavot un audzināt audzēkņus par Kristus apliecinātājiem. Ticības mācības programmas mērķis sagatavot iesvētīšanas mācībai un iesvētei. Svētdienas skola — būtiska draudzes sastāvdaļa. Šai grāmatā atspoguļojas arī diskusijas, par ko jāpateicas konferences sekretāriem — A. Auzerei un H. Biernei no Nuarkas skolas. Pārrunās pie Z. Kristberga referāta atzīmēja bērnu dievkalpojumu lielo nozīmi un ticības mācības skolotāju sagatavošanas svarīgumu. Tālāk māc. A. Gulbis referēja par „Jēzus līdzību mācīšanu." Jēzus līdzības mēdz saukt par „laicīgiem stāstiem ar pārlaicīgu nozīmi." Referents analizē vairākas Jēzus līdzības, pie kam viņš pasvītro, ka šīs Jēzus pamācības daudz vairāk paliek atmiņā nekā to pašu atziņu formulēšana teoretiskā veidā. Parauga stundas šai konferencē demonstrēja skolotāja A. Lejiņa no Bronksas skolas par Jāzepu un viņa brāļiem un Filadelfijas Sv. Jāņa draudzes māc. J. Siliņš par Lutera dzīvi. Ļoti daudz problēmu iztirzāja māc. A. Ozols savā referātā „Ticības apoloģētiskie uzdevumi." Referents analizēja ne tikai svarīgo valsts un baznīcas attiecību jautājumu, bet arī demokrātisko brīvību ēnas puses, kas izpaužas morālos apdraudējumos ar pornografiskās literatūras plūdiem, ar filmu un televīzijas raidījumu bīstamo noslieci uz kriminālitāti, blasfēmiju, pacifismu, reliģisko indiferenci un praktisko ateismu. Sakarā ar šo referātu diskusijās pasvītroja domu, ka lielāka vērība pievēršama baušļu iemācīšanai un ka bērniem ir tiesības sagaidīt no skolotājiem noteiktas atbildes reliģiskajos un ētiskajos jautājumos. Pārējie konferences referāti iespiesti citos izdevumos.

ASV vidienes apgabalu ticības mācības skolotāju konferences notika 1961. g. 29. un 30. aprīlī un 1962. g. 27. un 28. oktobrī Lutera teoloģijas semināra telpās, Meivudā. Illinojā. Konferenci vadīja māc. H. Jesifers. Ļoti interesants bija prof. J. Rozentāla referāts „Bībeles pretācija." Šai ziņā pastāv daudz novirzienu: a) Bībele kā Dieva gudrības iemiesojums, kas dod atbildes visiem jautājumiem, b) Bībele kā morāles likumu kodekss un c) Bībele kā vēstures grāmata, kuŗas centrā „Dieva lielie darbi." Tomēr katrā no šīm interpretācijām savas vērtības, bet arī daudz vienpusības. Jācenšas Bībelē atšķirt laikmetiskās formas no Dieva vārda. Mūsu dienās radušās vēl dažas jaunas Bībeles interpretācijas: a) ontoloģiskā interpretācija: jāmāca bērnam atskārst Dievu, nevis domāt par Viņu ar loģiskiem secinājumiem; b) pestīšanas vēsturiskā interpretācija: Dievs nekad nepievil. Ja bērnam nākas piedzīvot rūgtus maldus, mums tie jāizskaidro ar Dieva prātu, ko tikai vēlāk sapratīsim; c) modernās eksistences analize: skubināt bērnus izdarīt „eksistences analizi": vai esmu uz pareizā ceļa? Vai mēdzu izšķirties par pasaulīgo vai garīgo?

Māc. Z. Kristbergs savā referātā „Bībele svētdienas skolā" ieteic Bībeles tulkošanā izvairīties no galējībām, neaizmirstot, ka Bībele nenodarbojas ar moderno un laikmetīgo, bet mūžīgo. Praktiskā darbā Bībelei ierāda ma lielāka vieta skolas darbā. Katram bērnam jābūt savai Bībelei.

Ļoti interesants un vērtīgs bija māc. H. Jesifera referāts „Bērnu un jauniešu ieinteresēšana." Referents plaši noskaidroja bērnu un jauniešu patiesās intereses. Bērnu dārza vecuma bērniem patīk būt bariņā, aktīvi darboties un izpelnīties skolotāja simpatiju un ievērību. Arī nākamam vecumam līdzīgas intereses. 10—11. g. veci vēlas būt kontaktā ar kaut ko, darboties, kustēties, būt „kaut kas." Daudz vairāk problēmu 12—17 g. veciem, kad jātiek galā ar straujo ķermeņa attīstību, milzīgo enerģiju un straujo pieredzes loka paplašināšanos. Parauga stundas demonstrēja māc. H. Jesifers par Dānielu lauvu bedrē un skolotāja I. Dzene par Labo Ganu.

Ļoti vērtīgs bija skolotājas A. Lejiņas referāts par uzskates līdzekļiem jaunākajās klasēs.

Šīs grāmatas ļoti vērtīgs papildinājums ir ticības mācības stundu paraugi: „Zelta teļš" — māc. E. Ķergis, „Jēzus dziedina 10 spitālīgos" — māc. E. Pavasars, „Dievs aicina Abrahamu" — prāvests B. Fedders, „Dievs izglābj mazo Mozu" — Milda Grīva un „Līdzība par sējēju" — skolotājs E. Kīsis. Grāmatas beigās vairāki lūgšanu paraugi, kas īstenībā ir īsu spredīķu paraugi par kādu Sv. Rakstu tekstu, tie noslēdzas ar lūgšanu „Mūsu Tēvs."

Ņemot vērā visu līdz šim sacīto, varam secināt, ka šī grāmata ir ļoti vērtīga rokas grāmata ticības mācības skolotājiem, bet no tās daudz ko var mācīties metodiskā ziņā arī citu priekšmetu skolotāji un tā lieti noderēs arī tiem vecākiem, kam dzīves apstākļu dēļ nav iespējams aizvest savus bērnus uz svētdienas skolu un jāaprobežojas ar mājmācību.

Viktors Stars

GOLDVOTERS IEKAŖO MINESOTU

Tik jūsmīgu sagaidīšanu, lielu klausītāju pulku un nedalītu atsaucību Dviņu pilsētās, kādu guva republikāņu prezidenta vēlēšanu kandidāts senators Goldvoters, pieredzēja vienīgi prezidenta kandidāts J. F. Kenedijs 1960. gadā.

Goldvotera triumfs seviški zīmīgs laikā, kad politisko temperatūru Dviņu pilsētās, cik spēdams, cēla demokratu vicepreziden ta kandidāts, radiklās pussociālistiskās ADA dibinātājs H. Hamfrijs un vidējo rietumu apgabala gubernātoru konference, kuŗā uzstājās bij. Illinojas gubernātors un 2 reizes izkritušais demokratu prezidenta kandidāts Stīvensons.

Kaut gan B. Goldvoters ar sievu lidostā ieradās ½ stundu pirms noteiktā laika, viņu jau gaidīja ap 700 cilvēku, to vidū Mineapoles pilsētas galva demokrats Naftalins.

Dviņu pilsētas jedzīvotāji, sevišķi strādnieki, šķiet, vairāk pievēršas demokratiem, univerzitātes un kolledžu mācību spēki ir krietni rozā iekrāsoti, kas ietekmē arī skolu jaunatnes noslieci uz kreiso pusi.

Dviņu pilsētās ir ļoti aktīva Apspiesto tautu atbrīvošanas (no komūnistu virskundzības) padome, kas apvieno apm. 8000 Dviņu pilsētu apspiesto tautu piederīgos — latviešus, igauņus, ukraiņus, lietuviešus, ungārus un kubiešus.

Starp Goldvotera sagaidītājiem tādēļ ar viņa nozīmēm bija redzami daudzi latvieši, ukraiņi, igauņi u. c. apspiesto tautu piederīgie, bet grupa poļu izcelsmes amerikāņu Goldvoteru sagaidīja nacionālos kostīmos.

Pēc īsas uzrunas sagaidītājiem Goldvoters devās uz Mineapoles auditoriju.

Auditorija ar 9100 sēdvietām bija galīgi pārpildīta, daudzi klausītāji ieradušies no provinces, daudzi partijas biedri ar iepriekš apgādātām ieejas kartēm, to vidū Minesotas republ. senātors Alfs Bergernds un Kongresa loceklis I. Andersons netika iekšā.

Auditorijas stāvvietās, kas paredzētas pāris simtiem cilvēku, daži iekāpa pat pa otrā stāva logiem. Veltīgas bija auditorijas administrācijas pūles atturēt cilvēku spiešanos iekšā. Tā stāvvietās vārda tiešā nozīmē ielauzās pāri par 2000 cilvēku. Ap 5000 cilvēkiem bija jāpaliek un jāklausās ārpusē. Kopīgais „godoteriešu" skaits pārsniedza 16.000.

Vislielākās briesmas brīvībai Goldvoters saredz komūnistiskā režīma nostiprināšanā Padomju Savienības paklauto tautu zemēs un Pad. Savienības un sarkanās Kīnas ekspansijā. Prezidenta L. B. Džonsona un tagadējās demokratu valdības platformā turpretim komūnisma un apspiesto tautu vārdi nav nemaz minēti.

Kodoligā un asprātībām dzirkstošā runā B. Goldvoters raksturoja L. B. Džonsona vadības trūkumu valdībā un ignoranci svarīgos valsts jautājumos.

Savā prezidenta kandidāta lielajā runā Atlantik Sitijā pēc nominācijas L. B. Džonsons uzsvēra 3 faktorus: labklājību, tiesības un mieru, bet svarīgāko — **brīvību** — netika pat pieminējis.

Arī vergi var iegūt zināmu labklājību,. zināmas tiesības var dot cietumniekiem un uzspiests miers seko pēc padošanās. Īsts miers var būt tikai brīvībā, bet komūnisms ir lielākais drauds kā brīvībai, tā mieram.

(Nobeigums 8. lpp.)

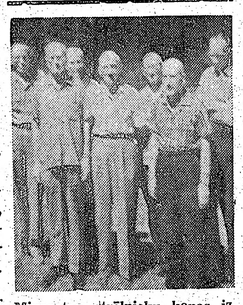

Minesotas strēlnieku kopas izbraukuma dalībnieki pie vecā cīņu biedra J. Cīra Viskonsinā. No kreisās: J. Upenieks, Andr. Leiše. Andr. Bērziņš, J. Ciris, J. Furvlicis, J. Auziņš, Fr. Kalniņš.

NUJORKA

Mūsu Nujorkas redakcijas vadītāja red. V. Irbes jaunā adrese ir: 4035 Rombouts Ave., BRONX, N. Y. 10466. Tālrunis 994-7917.

Sestdien, 12. septembŗa vakarā, Nujorkas televīzijas raidījumā varēja redzēt daļēji izvilkumus no My Latvia. Raidījums ilga ap 10 minūšu. Redzēja Kirchenšteinu runājam, krievu ieināksanu Latvijā, saeimas sēdi, dažus padomju varas vīrus, šustina dokumentu par latviešu nošaušanu, līķu atrakšanu, kā arī skatus ar latviskiem demonstrantu uzrakstiem. Nerādīja tomēr vācu ienākšanu.

Mācītājs O. Gulbis mainījis dzīves vietu un tagadējā adrese ir 25 Elizabeth St., Apt. 0-2, Farmingdale, N. Y., 11735.

V. Irbe

KALAMAZŪ

13. septembrī pēc dievkalpojuma, kas bija veltīts jaunajam skolu mācības gadam, baznīcas apakšējā zālē notika Dr. A. Karpa referāts „Garīgā veselība", kuŗā piedzīvojumiem bagātais referents raksturoja garīgo veselību, kam nav iespējams novilkt robežu, kur izbeidzas garīgā veselība un kur sākas garīgā slimība. „Tieši dvēseles miers ir vajadzīgs, lai tuvinātos garīgai veselībai," nobeidzot savu lekciju, teica runātājs, kuŗu noklausījās vairāk kā 100 pieaugušu, gan vēl pavisam jaunu un mazu klausītāju.

Latviešu kreditsabiedrības pilnvarotais federālās valdības pārstāvis ierosinājis organizēt līdztekus kreditoperācijām arī ģimeņu grupu apdrošinājumus uz ļoti izdevīgiem noteikumiem. Šinī sakarā Latviešu kreditsabiedrība sasauc 19. septembrī, plkst. 10.00 no rīta Latviešu b-bas namā interesentus par grupu apdrošinājumiem uz informatīvu sanāksmi.

20. septembrī, plkst. 10.00 no rīta inž. V. Grīviņa īpašumā, Mednieku - makšķernieku kluba šaušanas sacensības ar mazkalibra bisēm, māla baložu, dubultbaložu un pīļu grupu sacīkstēs vīriešu un sieviešu klasēs.

Ar Latvijas karoga ienešanu, mācītāja A. Piebalga vadīto svētbrīdi, skolas pārzines G. Sīkas uzrunu un kopīgi nodziedāto „Dievs, svētī Latviju" 12. septembrī Latviešu skola ievadīja jauno mācības gadu, kuŗā bez vairāk kā 60 skolēniem, piedalījās arī bērnu vecāki un visi skolotāji. Bija arī bērni, kuŗi Latviešu skolā ieradās pirmo dienu.

Latviešu b-ba nākošajā koncertu ciklā vēl šinī rudenī noorganizējusi sekojošus sarīkojumus: 16. oktobrī doc. A. Šturma (flauta) un pianistes V. Leinveberes (klavieres) koncertu. 31. okt. — jaukta koŗa „Daina" no Toronto koncertu. Paredzams, ka abi koncerti notiks Kalamazū „Stetson" telpās.

10. oktobrī notiks Jāņa Veseļa piemiņas sarīkojums.

Grand Rapidu latviešu kreditsabiedrība, pie kuŗas darbojas Kalamazū nodaļa, jau šogad varēs noguldītājiem izmaksāt 4 proc. augļus,— izteicās kredīt sabiedrības pr-dis J. Zeltiņš, kas bija ieradies no Grand Rapidiem, lai vērotu nodaļas darbību Kalamazū.

KLĪVLENDA

Mārtiņa Lutera draudze māc. K. Brieža vadībā paredzējusi atjaunot bībeles stundas. Šinī sezonā pirmā stunda notiks Jāņa Jurjāņa mājā 18. septembrī pl. 7.30 vakarā, Eastlake 34242 Weadmer dr. Turpmāk bībeles stundas notiks rēgulāri draudzes locekļu ģimenes mājās, par ko laikus tiks ziņots.

Draudzes vadība ziņo par kopīgu kapu vietu iegādi Sunset Memorial kapsētā, kur tās tagad iespējams iepirkt par 40—50% pazeminātu maksu. Sakarā ar to draudzes locekļiem piesūtītas veidlapas, kuŗas izpildītas jāsūta priekšnieka vietniekam A. Kalna kgm 3445 W. 212 St. Cleveland, Ohio 44126.

Draudze gatavojas lielākam sarīkojumam š. g. oktobrī ar teātŗa izrādi un loteriju.

Draudzes koris atsācis mēģinājumus š. g. 14. septembrī brīvmākslinieces V. Ūbelītes vadībā.

ASV BAZNĪCĀS

NUJORKA

20. septembrī pl. 2.00 Beltemes baznīcā māc. R. Zariņš

Pl. 2.30 Pirmā luterāņu baznīcā, Īstoranžā (N. J.), māc. O. Gulbis; pl. 5.15 Mūsu Pestītāja baznīcā, Džamaikā, māc. R. Zariņš.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand st.

20. septembrī, pl. 10 svētdienas skola; pl. 11 dievkalpojums, mācītājs A. Rautenšilds.

AURORĀ

320 Dawners Place. Mūsu Pestītāja baznīcā.

Latvijas ev.-lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Kirsons, tel. FI 3-2420.

DETROITA

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdien.. plkst. 12 dienā Holy Trinity ev.-lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda telefons: WA 2-2248. Māc. V. Lēventāls.

OAKLANDĒ

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

BURLINGEMA, KAL.

Burlingamā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. lut. baznīcā, 45 un 11 ielā.

Santa Rosā, Bethlemes baznīcā. Upper ielā 733.

KLĪVLENDĀ

Klīvlendas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

LOSANDZELOSA, KAL.

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev.-lut. draudze, 2450 Griffin Ave., L. A. Mācītāja telefons PO 6-1191.

Dzīves dārdzības laikmetā: „Bē ni top arvien spēcīgāki! Vēl nesen par 10 dol. iepirktos uzkožamos stiepām mājā kopā ar sievu. Tagad to veic mūsu mazais. Kārlītis."

Sarunu noklausījies Ed. Keišs

LATVIEŠU LITERATŪRAS PAMATS

R. Blaumaņa KOPOTI RAKSTI 12 sējumos pieprasāmi visās grāmatnīcās. Tagad atsevišķi dabūjami arī izpārdotie 6., 8., 9. un 10. sēj. un citi.

R. Blaumaņa simt gadu piemiņai ir iznākusi arī DRĀMA un KOMĒDIJA, visas Blaumaņa lugas vienā lielā, trimdā vēl neredzētā kopsējumā.

Grāmatas dabūjamas arī uz nomaksu.

Apgāds LATVJU GRĀMATA

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto. HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI IRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDĪTĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPERCIET PASI SAVUS IPAŠUMUS!

DANFORTH — BROADVIEW: Asteviška 8 istabu dubultkieģeļu māja, 2 virtuves, ūdens - eļļas apkure, garāža. Kopējā cena $ 15,500.-.

DANFORTH — BROADVIEW: 6 istabu dubultkieģeļu māja, eļļas apkure. Kopējā cena $ 12.600, iemaksa $ 1,500.-.

WILLOWDALE — tuvu Yonge: Skaists atsevišķs dubultkieģeļu 6 istabu bungalovs ar piebūvētu garāžu. Pagrabā izbūvētas 3 telpas ar atsevišķu bāru, 2 vannas istabas, ūdens eļļas apkure un liels dārzs.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALIDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVILĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ. VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIENIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ

Prof. Leonards Latkovskis

RUMULES

Pie vecas latviešu vārdu grupas pieder rumulēt, rumulēšana, rumules. Rumulēt nozīmē apliet ar ūdeni, bet ļoti speciālā nozīmē. Rumulēšana tika izdarīta tikai trijos gadījumos: pirmajā ganu dienā; pavasarī, kad ganiņš ar lopiem vakarā atgriezās pagalmā, viņu aplēja ar ūdeni tā, ka vīlē sausuma nepalika. Zināms, tā kā nav patīkami būt aplietam ar ūdeni, tad ganiņš izvairījās, bet tie, kas viņu domāja apliet, paslēpās aiz stūra. Tāpēc tai sakarā bija liels satraukums un ātra rīcība. Arāju rumulēja pirmajā dienā, kad viņš atgriezās no tīruma. Vēlāk tālkā, kad izmēza kūti, tad mēdza norumulēt tos, kas tai darbā piedalījās, proti, mēzējus un ārdītājas. Palaikam mēslu talkās rumulēšana notika pēc rīta cēliena pusdienu pārtraukumā, vai arī vakarā pēc darba. Rumulēšana tātad skaidri pieder pie zemkopības un lopkopības terminoloģijas, tai nav nekāda sakara ar amatniecību un brīvajām profesijām. Bez tam Varaklānos vārdu rumules lieto arī citā nozīmē, proti, tā sauc īpašu putru, kuru vāra tai vakarā, kad notiek rumules, tas ir: pirmajā ganu dienā, kad arājs pirmoreiz pavasarī iet tīrumā un mēslu talkās. Rumuļu putru vāra no rudzu vai kviešu miltiem, kurus iemaisa vārošā ūdenī un tad pieliek uz pannas saceptu speķi, sagrieztu smalkos gabaliņos, kopā ar taukiem. Rumuļu putra ir tumša, garšīga un barojoša. Gimene ar patiku gaida rumuļu putru.

Rumulēšana pieder pie senajām šķīstīšanas tradicijām, un tā bija reliģiski sakrāla izdarība. Rumulēšana ir pazīstama arī Dienvidāzijā; tur tā notiek lauksaimniecības sezonas sākumā. Arī senie romieši ir pazinuši rumulēšanu.

Ja nu meklējam šā vārda radus citās valodās, tad tas ir atrodams Romas un tās dibinātāju nosaukumos: Roma, Romulus. Ir kādi pieci vai seši mēģinājumi skaidrot Romas vārda etimoloģiju. Pat domā, ka tas varētu būt etrusku vārds. Daži mēģinājumi skaidrot Romas vārdu nav nemaz nopietni ņemami, piem., Roma esot pretējā virzienā lasīts latīņu vārds a m o r (mīlestība), it kā vedot sakarā, ka Aineja māte bija Venus (mīlestības dieviete). Citi paskaidrojumi: Romas vārda pamatā esot grieķu vārds rhomē „spēks", tas ir galīgi nepareizi, citi meklē sakaru ar verbu rheō „es teku", kas ir radniecīgs ar leišu srovē un latviešu strāva, straume (t skaņa latviešu valodā ir vēlāk iesprausta) un pat tik nopietni zinātnieki kā Preobraženskis domā, ka Roma nozīmējot „Pilsēta pie tekoša ūdens". Bet arī šis izskaidrojums nav pārliecinošs, jo, proti, katra pilsēta senatnē bija pie tekoša ūdens, pie strauta vai avota, lai būtu ūdens ienaidnieka aplenkuma gadījumā, tāpēc tekošais ūdens nav nekas sevišķs, pēc kā pilsēta būtu nosaukta, bez tam Romas vārdam tad būtu vajadzējis būt vienādam ar attiecīgās upes nosaukumu. Upi, uz kuras krasta Roma dibināta, sauc Tibra (latiniski Tiberis), bet Tibras vecais vārds ir bijis Albula (nosaukta pēc gaišās ūdens krāsas, tāpat kā Vāclja ir Elbe un Polijā Visla, kuru nozīme ir gaišs ūdens straumes, sal. latīņu albus un vāču welsz „balts"), tam vārdam ir sakars ar Albāņu Romulo dictam, velint quasi Romularem), tātad tā ir bijusi vissecākā forma — vietas nosaukums Tibras krastos, kur jādomā notika ganu rumulēšana. Livijs gan min, ka tā esot bijusi vieta, kur izlikti mazi bērni, kurus vecāki neesot domājuši audzināt. Tā ir bijusi sekla Tibras upes atteka, klajā un atklātā vietā, kas nav bijusi apdzīvota. Radniedīgu formu sastopam arī vācu valodā: die Rommel, tas pats, kas eine Regenfurche — jumta noteka, lietus noteka, un Ulmas apkārtnē ir uzvārds Rommel. Tātad arī vācu vārdam Rommel ir sakars ar ūdeni, jo arī latviešu valodā saka: lietus gāze cilvēku norumulēja.

Nobeigumā varam teikt, ka rumulēšana ir sena ganu un zemnieku šķīstīšanās ceremonija, ar kuru atbrīvojās no ziemas tumšajiem un naidīgiem spēkiem un stiprinājās jaunam auglības periodam. Tas ir ievērības cienīgs notikums vienreiz gadā, kuru cilvēki ļoti pārdzīvoja, par kuru runāja, kuru gaidīja, un kad tas bija pagājis, to piemin.

Nama māte

TE VĀRA AR ALU . . .

„Āpins, debess saules draugs," kas kūsā miestiņā, ir arī vērtīga piedeva virtuvē, jo alus piešķir pikantu garšu virām, mērcēm un pat saldajam ēdienam.

BEĻĢI VĀRA KĀPOSTU VIRU AR ALU (6—8 pers.)

4 ēdamkarotes sviesta, ½ mēra tase kapātu sīpolu, 6 tases smalki sveltētu svaigu kāpostu, 5 tases buljona, ½ tējkarote piparu, 1 tase alus, 1½ ēdamkarotes kartupeļu miltu, 1 tase svaiga krējuma.

Katlā izkausētā sviestā apcepina sīpolus un kāpostus, pastāvīgi maisot, apm. 20 minūšu. Pieliek buljonu, piparus un alu un aizvākotā katlā vāra uz lēnas uguns 45 minūtes. Kartupeļu miltus iemaisa krējumā un, lēni maisot, pieliek virai. Maisa, līdz vira sasniedz vārīšanos, tad uz lēnas uguns vāra vēl 15 minūtes. Pieliek sāli pēc garšas un pasniedz galdā, katrā šķīvī ieliekot novārītu kartupeli.

ZVIEDRU JŪRNIEKI VĀRA VĒRSA GULAŠU AR ALU (6—8 pers.)

3 mārc. vērša gaļas, 3 mārc. kartupeļu, 4 ēdamkarotes sviesta, 1½ mēra tases kapātu sīpolu, 2½ tējkarotes sāls, ½ tējkarotes piparu, 1 ēdamkarote kapātu pētersiļu lapiņu, 1½ mēra tases alus.

Gaļu sagriež apm. 1 centimetru biezās šķēlēs un uz lēnas uguns kopā ar sīpoliem cepina, kamēr sīpoli zeltaini brūni. Pieliek sāli un papriku. Pieliek tomātus, kas nomizoti un atbrīvoti no sēklām un sagriezti šķēlēs. Pieliek ½ tases ūdens un aizvākotā katlā cepeškrāsnī cep 1½ stundas. Pieliek ⅔ tases ūdens

(Nobeigums 7. lpp.)

Zēns ar makšķeri

Šad tad laimējās: maza mušiņa iekrita un aizkērās taisni uz ūdens limeņa; Šapals, kas tiksi pāris centimetru tālāk gozējās saulē, no sākuma makšķeri nēredzēja. Tad lēnām sāka tai tuvoties, kā apostīdams, un visu beidzot kumoss pazuda. Tagad nu bija jāpiecērt, un tās bija kritiskais moments. Tā bija pirmā un pēdējā reize šim baram. Viss upes līcis momentā kļuva kā mutuļojošs, vārošs ūdens, šķida šļakatas, mutuļoja ūdens, zivis apsviedās, izlēca, bet maniņu, ka makšķeres kāts kārtīgi lokās. Sāku vilkt bez kavēšanās un izcēlu dūšīgu sapalu, spīdīgu, sudrabaini slaiku zivi, gludu kā glodeni. Šajā vietā zvejot vairs nebija nozīmes, bija jāgaida līdz nākamajai dienai un jācer, ka tā būs saulaina.

Ar saimnieku un brālēnu pa reizei likām nakts āķus, tā kādus divdesmit, kārtīgi palielus, alumīnija krāsā. Auklas bija dūšīgā resumā ar svariņiem, tā, lai auklu nogremdētu līdz dibenam. Tādās reizēs gājām uz Ķurņiku līcīti. Tur ar lāpstu un spainīti rīkojāmies pa dūņainām smiltīm lielu, kārklu paēnā. Pievakarē, kad sāka jau tumst, sākām rakņāties tiklīdz ieraudzījām mazu zutēnu, bija jārīkojas ātri — un spainīti iekšā. Citādi veiklais purnīks ātri vien iebāza smailo galvu smiltīs un pēc mirkļa tur jau bija ieurbies. Saķēruši vajadzīgo skaitu ņurņiku, devāmies uz laivu., atsējāmies un tālāk uz dziļāku upes galu, dzirnavu tuvumā. Tur pa vienam samaucām āķus un salaidām iekšā, bet galu atsējām pie kāda dūšīgāka alkšņa. Otrā rītā agri gājām savākt auklu: samiegojušies, tikko varējām acis atdarīt, taču, kad sajutām smaguma, miegs bija uzreiz prom. Dabūjām pa kādai vēdzelei, asarim, līdakai, citreiz pagadījās pa zutim un pat līnim. Gadījās arī, ka kāds āķis bija pavisam norauts, un palikusi bija tikai auklas stērbele. Tādās reizēs fantazējām par milzīgām zivīm, nezvēriem, kuri aprijuši jau kādu citu pie āķa pieķērušos zivi un kuru stiprums nav izmērojams. Nedrebinājos, iedomājoties, ka paši šajos ūdeņos ejam peldēties. Nāca prātā visādi nostāsti par samiem, kas aprijot bērnus, par milzu ūdens čūskām, pat par krokodīļiem, jo neviens taču nezināja, kur šie nezvēri mājo. Tā kā okeani un jūras bija savienoti, un arī Daugava ar Neretas pieteku ietecēja jūrā, varēja jau būt, ka kāds milzu nezvērs ir atceļojis te no tropiskām zemēm. Ne par velti atcerējāmies, ka no Engures ezera reiz izvilka milzu krabi, kas esot kādu tālu zemju iemitnieks.

Ja gadījās, ka dienu nekas prātīgs neķērās, samaksķerējām grunduļus un asaras, novietojām tos kādā spainī krūma ēnā un, vakaram tuvojoties, gatavojāmies likt ūdas. Izmeklējuši žuburainus zarus, tos nogriezām, lai vienā galā iznāktu divžuburis, bet otru galu visapkārt iegriezām, lai piesistu kārtīgu auklu. Piesējām stipru makšķeres šņori, to krusteniski savīdami, un kad pavisam pāri kādi trīs metri, šņores galu iecirtām šķēlumā. Šņores galā pielikām krietnu plūkšņu, lielāku korķa gabalu, akmentiņu svariņa vietā un pašā galā āķi, ar grunduļi vai asari. Ūdenī iemestā zivtele kustināja plūkšņu un makšķeri vilka uz visām pusēm. Ūdas otru galu stingri piesēju pie kārtīgāka koka, melnalkšņa vai pat vītola. Nekad nevarēja zināt, kāda zivs var piekerties. Otsā rītā gājām skatīt savas ūdas. Tie bija uztraucoši gājieni, jau no tālienes varēja redzēt, ja bija kas piekēries, jo šņore tādās reizēs bija attīnusies no zuburа un savilkusies pāri upei kādos zaros, un bija jāuzmanās, jo šņore bija zaros savērpusies. Līdaka, kas no sākuma šķita kā pamirusi, pēkšņi atdzīvojās un reizēm norāvās. Dažreiz citu neko nevarēja iesākt, kā līst zivij pakaļ, lai vispirms atsvabinātu šņori no zaru gūsta.

Saimniekam klētī glabājās tina, ko viņš pāris reizes gadā izlika. Tie bija lieliski braucieni: ar laivu un dūkuri aizcēlāmies pa upi uz augšu, pie dzirnavu atvara pagriezāmies pa šauru atteku, kas veda uz nelielu ezeru. Tā krastos saimniekam piederēja pļavas, un šo apkārtni viņš labi pazina. Ezera ūdens bija tumšs, rāvains kā iesala ekstrakts, un pat zāles zem ūdens rēgojās brūngani dzeltena okera krāsā.

Izlaidis tinu, uz laivas gala sēdēdams, saimnieks galu atsēja pie meldriem, lai vēlāk varētu savākt. Atkāpušies kādus piecdesmit metrus, sākām dūkurēt, uzsizdami mutuļus, ar tiem pašiem dukuriem mīkstajā un zāļainā ezera dibenā atsperdamies un virzīdami laivu atpakaļ pie tinas. Zvejošana ar tinu man likās pārāk skaļa un piedauzīga, tā traucēja apkārtni, putni izbijās, spāres aizbēga un mazās, melnās ūdens vaboles bija īstā pānikā.

Taču rezultāti bija labi, jau pa gabalu varēja redzēt tīklam plūksnas, kas, ūdenī iegrimušas, kustējās, zemē novilktas: tur noteikti bija kāda lielāka zivs. Tā dabūjām pa kārtīgai līdakai, stiprai un slaidai un nešpetnai, kas dauzījās pa laivu tā, ka bija kājas jāsarga. Ar visu to, ka tīkls bija stiprs, dzeltenīgi balts, kārtīgi austs, līdaka šur tur iecirta robus, pārplēsa tīkla mazās acis, un bija gadījumi, ka atspruka atpakaļ. Gadījās arī līdakas, kas bija sasietas pa divi, pa raudai, mazi asari — dažreiz tik nelieli, ka acīm būtu vārējuši tikt cauri, ja vien nebūtu ar savām asām spurām aizķērušies. Tos mēs metām atpakaļ, un, ūdenī iekrituši, tie uz mirkli bija nekustīgi, tad sagriezās vien un pazuda dziļumā. Sazvejojuši spaini zivju, devamies mājup, kur tinu izklāja vējā, lai no pannas un atlikušajā sviestā sabrūnina gaļas šķēles. Katlā ar biezu dibenu kārtām saliek kartupeļus, gaļu un sīpolus, katru kārtu apbārstot ar sāli, pipariem un kapātām pētersiļu lapiņām, sākot un beidzot ar kartupeļu kārtu. Pannā ielej alu un uzvāra, rūpīgi atskrāpējot gaļas atcepumus. Pārlej gaļai, aizvāko katlu un sutina uz lēnas uguns apm. 3 stundas, kamēr gaļa mīksta.

KIČENERA VĒRSA GULAŠU SUTINA KRĀSNĪ (6 pers.)

3 mārc. vērša gaļas, 4 unces cūkas tauku, ½ mārciņa kapātu sīpolu, sāls pēc garšas, mazliet paprikas, 1¼ mārciņa tomātu, 1 tase ūdens, 1¼ mārciņa kartupeļu, ¾ tases alus.

Gaļu sagriež apm. 1 centimetru biezās šķēlēs un uz lēnas uguns kopā ar sīpoliem cepina, kamēr sīpoli zeltaini brūni. Pieliek sāli un papriku. Pieliek tomātus, kas nomizoti un atbrīvoti no sēklām un sagriezti šķēlēs. Pieliek ½ tases ūdens un aizvākotā katlā cepeškrāsnī cep 1½ stundas. Pieliek ⅔ tases ūdens

(Turpinājums sekos)

LATVIEŠI TREJDEVIŅĀS ZEMĒS

● Brisbenas latviešu bērnu un jauniešu vasaras nometne notiks 1965. gadā no 12. līdz 22. janvārim parastajā nometņošanas vietā Talebadžerā. Nometni organizē K. Skalbes skola, sadarbībā ar BLB. Dalībniekiem jāpiesakās līdz 12. decembrim, rakstot vai zvanot A. Bielam, 36 Crawford Rd., Lindum, Qld. Tālrunis darbā — 320301, ext. 230.

● Sidnejas ev.-lut. latviešu draudzes baznīcas celšanas fondā līdz šim ziedots 3500:0:0 un ziedojumi vēl vienmēr turpinas,— informē draudzes mācītājs J. Kraulis.

● Amatieru filmu vakaru un krāsu diapozitīvu izrādi paredz rīkot DV Brisbenas nodaļa. Interesenti lūgti līdz 1. novembrim pieteikt savus materiālus un piederumus DV nodaļas valdes locekļiem.

● Režisors Džons Levelins 8. septembra pēcpusdienā Dž. Krīva galerijā atklāja Melburnas mākslinieku kopas Zilās otas pirmo gleznu skati Sidnejā. Izstāde turpināsies līdz 21. septembrim.

● Adelaides latviešu katoļu draudzes dāmu komitejā par priekšnieci ievēlēta L. Grapatiņa, bet lockeles ir — L. Osīte, A. Ancāne, V. Nīte, E. Bikauniece un A. Krūmiņa. Eleonora un Edvards Bikaunieki 2. septembrī svinēja sudrabkāzas — kopējā laulībā aizvadītos 25 gadus.

● Melburnas latviešu katoļu draudzes jauktais koris dirigenta V. Lazdāna vadībā iestudē vairākas dziesmas, kuras atskaņos draudzes gada svētku sarīkojumā novembrī.

● Desmit Čuloras dzelzceļa noliktavas darbinieki Sidnejas operas loterijā laimējuši 20.000:0:0. Viens no laimētājiem ir Sidnejas latviešu vīru koŗa bass Ēriks Kuikulītis.

● Gatavojoties priekšā stāvošām prezidenta vēlēšanām ASV republikāņu partijas vadībā Čikāgā par partijas centrālās komitejas latviešu sekcijas priekšsēdi izraudzījusi Dr. Laimoni Streipu, kurš pazīstams kā latviešu jaunatnes darbinieks. Sekcijas priekšsēža pienākumos ietilpst galvenokārt koordinēt latviešu republikāņu darbu, radīt nodaļas citās pilsētās, kur tādas vēl nav, pārstāvēt latviešu republikāņu partijas centrālajā komitejā un c.

● Latviešu katoļu biedrības Austrālijā Pertas nodaļai ievēlēta jauna valde: pr-dis J. Bukovskis, sekr. J. Orenītis, kas. I. Lecons, biedrz. un mantz. F. Mazalevskis. Ravīzijas komisijā: A. Zaimonts un Z. Zeps.

● Jaunais vijolnieks 19 g. v. Ēriks Kļaviņš saistīts darbam Melburnā, Viktorijas operas orķestrī.

Paliec sveiks, mans mazais draugs . . . J. Ligera studija

VALMIERAS PUIKAS

Rakstnieks Pāvils Rozītis labi sen jau aprakstījis Valmieras puikas, bet viņš savā darbā apskatījis vairāk politisko pusi, kurai tagad mazāk pieskaršos.

19. g. s. beigās un 20. g. s. sākumā Latvijā bija liels zēnu vidusskolu trūkums. Lai beigtu pilnīgu vidusskolu, vajadzēja mērot lielus attālumus: uz Rīgu, Tērbatu, Pleskavu u.t.t., un ne jau katrs materiālu apstākļu dēļ to varēja iespēt. Valmieras reāl. progimnazijas skolēni komplektējās no Valmieras pilsētas, tās apkārtnes, Matīšiem, Rūjienas, Valkas, Cēsīm. Valmieras apkārtnes bērni gāja šai skolā, lai iegūtu izglītību un pēc tam saimniekotu lielās lauku mājās — bieži viņi tā teica. Vēlāk saradās daudz privātskolu, bet Valmieras reālprogimnazija būs laikam gan vecākā no visām zēnu privātskolām.

Nākamgad pavasarī paies 60 gadu, kad to slēdza uz visiem laikiem.

Skolā skolēnus audzināja patriotiski - nacionālā garā, redzamiem dzīves un sadzīves vērieniem. Vēlākais Saeimas deputāts Rūdolfs Lindiņš bija redzamākais revolūcionārās kustības vadītājs, tur mācījās rakstnieks Linards Laicēns, Tormanis u. c.

Jau labi sen viņi sanāca uz slepenām sapulcēm, izplatīja literātūru sociālisma garā un pēc 1905. gada 17. oktobra manifesta varēja darboties brīvi sapulču un vārdu brīvībā, līdz kaŗa stāvokļa izsludināšanai.

Valmieras reālprogimnazijā darbojās šādi paidagogi: skolas vadītājs Ed. Liepiņš (aizstāja izrūkstošos skolotājus), skol. A. Liepiņš (matem.); māc. Vēmanis (ticības māc.); N. Ivaņikovs (krievu val.); J. Greste (dabas māc.); A. Vītols (matēmatik.); Ed. Dālmanis (latviešu val.); Skripko (franču val.); Grīnberga (vācu val.); H. Jauss (zīmēšana).

Skolotājs A. Vītols bija ar skolēniem kolēģiāls, bieži ar rupju muti. Teica — tādā veidā viņš atvieglojot nervus. Skol. Ed. Dalmanis mācīja arī dziedāšanu. Ar Andrieva Niedras romāniem izraudināja visu klasi, viņa brālim bija deju kurss, viņš mācīja arī mūziku. Vēstures skolotājs V. Melnalksnis bija lēns, apzinīgs skolotājs. Viņa sejā neparaustījās neviens vaibsts, ne sarunājoties, ne arī izskaidrojot šķiras, un atļaida uz mājām. Aprunāšanu, izspiegošanu, nodošanu vispārīgi ieskatīja par zemu izdarību.

Šeit minēšu dažus pēdējā gada skolēnus no 3.—5. klasēm, tas dos labu liecību par skolu. Tur mācījās: P. Kreišmanis, prof. un dir. Jelgavas lauks. akadēmijā; A. Švābe, prof. vēsturnieks, rakstnieks; A. Zagers, prof.; R. Lindiņš, Saeimas dep. - mazinieks: A. Kleppers, mācītājs; L. Laicēns, dzejnieks; H. Zommers, aktieris; Tormanis, virsnieks; J. Kārkliņš, redaktors; J. Jansons, cand. rer. merc.; J. Ziediņš, vēl trīs brāļi, minētais jurists, A. Ķiris, agronoms: O. Graudiņš, Dr. med.; V. Dumpe, agr.; Ed. Sināts, armijas virsnieks, dzejnieks; P. Kreišmanis, armijas virsnieks; J. Cināts; Veide; P. Rozītis, rakstnieks, redaktors; Āboliņš, arī LU studenti; Tobijās; Dekmejers; P. Jozuus, Rīgas operas direktors; Vītoliņš, māc. dārzkopis; Ejzengrauds un Asers, mācīts dārzkopis.

Skolā bieži sarīkoja literārus vakarus ar referātiem, ko uzdeva veikt pēc kārtas. Nodibināts bija skolēnu orķestris, pulciņi u t.t. Valmierā un apkārtnē bija daudz vēsturisku vietu: Valtera kalns, Zilais kalns, Gaujas krāces, trīs svētie ozoli pie Melnupes. Skolnieki vasarā brauca ar laivām pa Gauju, ziemā slidoja. Pilsētā ziemā uz Dzirnavu ezera bija ierīkota slidotava. Prieku — kā vasarā, tā ziemā netrūka. Valmiera bija silta latviešu pilsētiņa.

Apsolījums salidot skolēniem pēc 10 gadiem palika neizpildīts.

Lūdzu tos, ko neesmu te minējis, nejaunoties.

Bijušie audzēkņi varētu atsaukties c/o Latviešu preses biedrība, lai paplašinātu ziņas un pārmainītos ierosinājumiem, kā arī apmainīties ar dažām rindiņām.

Novēlu skolotājiem un bijušiem skolas biedriem, kas miruši, — vieglas smiltis. Un visiem vēl dzīvajiem: Sveiks, lai dzīvo Valmieras puikas!

Eduards Sināts

ČIKĀGAS
PIECĪŠ
JAUNĀ SKAŅU PLATE
„Mēs, puisēni,
jaun' būdami
Cena Kanadā $ 5.50. STERE
Hamiltonā — A. Rudzi
Londonā — K. Zach
Montreālā — L. Biseni
F. Niedr
Toronto — R. Apše
Vinipegā — M. Štauv

LOTUS PUĶU VI
AR KANADAS LATVIEŠU DAIĻAMAT
pārcēl
uz 858 Bathurst St., vie
no Bloor St.
TĀLRUNIS LIDZŠINĒ
Gaidīsim klientus jaun
telpās, bet rudenī atkal
paplašinātā veikalā mo
LOTU

ZIGFRĪDS ART PO
ZIGFRĪDS JUR
KERAMIKAS DARBNIC
1425A BLOOR ST., W., TORONT
viena tramvaja pietura rietumos
Piedāvā LATVISKU, MODERNU K
LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZST
Turpat dabūjami BILZU

VENUS
Latvie
Ādas
231 Ronc
LE 4-4645

AUSTRA Š
DĀMU FRIZIERS
737 Bloor St., W., pie Grace, T

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS un NOTĀRS
12 Richmond Street East,
Toronto 1, Ontario.
Tel. EM 6-5946.
Suite 107
RO 6-8354 (mājās).

A. LAGUNS
APKURU IERĪKOTĀJS
204 Oakwood Ave.,
LE 1-6583, Toronto.

TAGAD ST.
Bathurs
ziemeļaustrumu stūrī
ZĀĻES LIETOŠANA
STEREO MŪZIKA. KU
DEJOŠANA. PRIEK
u. c.
Vietas 400 perso
Virtuves lietošana. Aut
Tuvākai informācijai
GEORGE KNIGHT —

ČIKĀGAS PIECĪŠI

JAUNA SKAŅU PLATE

„Mēs, puisēni, jaun' būdami"

Cena Kanadā $ 5.50. STEREO $ 6.50. 25 centi par piesūtīšanu

Pieprasiet:

Hamiltonā — A. Rudzītis, Hamilton Latvian Soc. 16. Queen St. North
Londonā — K. Zacharevics, 247 Hale St.
Montreālā — L. Bisenieks, 6386 Govin Blvd. West
F. Niedre, 5001 Beaconsfield Ave.
Toronto — R. Apše, 783 Coxwell Ave.
Winipegā — M. Stauvers, 13 Clayton Dr. St. Vital.

LOTUS PUĶU VEIKALS

AK KANADAS LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU SALONU pārcēlies uz 858 Bathurst St., vienu bloku ziemeļos no Bloor St.

TĀLRUNIS LĪDZŠINĒJAIS — LE 3-3884

Gaidīsim klientus jaunajās pagaidu telpās, bet rudenī atkal vecajā vietā, paplašinātā veikalā modernā jaunceltnē.

ARVIDS TIRUMS

LOTUS

ZIGFRĪDS ART POTTERY

ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS

KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS

1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6-8183

viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowne.

Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAMIKU un citus LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMUS.

Turpat dabūjami BILZU LOGĀTI.

VENUS

PUĶU VEIKALS

Ziedi un ziedu sakārtojumi visādām vajadzībām.

Latviešu keramika.

Ādas izstrādājumi.

231 Roncesvalles Ave., Toronto. LE 4-4645; LE 3-4037 pēc darba. A. PUTNIŅS

AUSTRA ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

ARTURS ZUTIS, B. A.

ADVOKĀTS un NOTĀRS

12 Richmond Street East, Toronto 1, Ontario.

Tel. EM 6-5946.

Suite 107

RO 6-8354 (mājās).

A. LAGUNS

ĀPKURU IERĪKOTĀJS

204 Oakwood Ave.,

LE 1-6583, Toronto.

PĀRSŪTĀM NAUDU uz LATVIJU.

US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.

Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-

pārējām summām 10%

Saņemšana 14—21 dienu laikā.

Sūtījumi apdrošināti.

DV SAINĪŠU NODAĻA,

123 Huron St.,

TORONTO 2-B, ONT.

CANADA

TAGAD ST. MARY'S HALL

Bathurst and Adelaide ielu

ziemeļaustrumu stūrī jums pieejama

ZĀĻES LIETOŠANA KĀZĀM

STEREO MŪZIKA. KUNGU VAKARI.

DEJOŠANA. PRIEKŠNESUMI

u. c.

Vietas 400 personām.

Virtuves lietošana. Auto parkošana.

Tuvākai informācijai zvaniet:

GEORGE KNIGHT — EM 3-1812

NOTARS

OSKARS PERRO

pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto.

Ir liela starpība apdrošināšanā

VALD. BEBRIS

PAZĪST VISUS APDROŠINĀŠANAS VEIDUS

PL 9-0266.

ALFRED STIKUS REALTOR 481-0431

592 Mt. Plessant Rd., Toronto 7.

Āboli - bumbieri UN ĀBOLU SULA

dabūjami no ražotāja B. JĒKABSONA

27 Thorncliffe Ave.

Toronto, tel. HO 1-2593

Piegādā mājās

J. KREIĻA FOTO STUDIJA

izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus līdz iepriekš pieteikt.

HO 6-3800.

445 Pape Ave., Toronto.

Turner & Porter

APBEDĪŠANAS BIROJS

Roncesvalles Chapel

436 Roncesvalles Ave.

LE 3-7954

Yorke Chapel

2357 Bloor St. W

RO 7-3153

Parkošana abās bēru mājās.

Īsiem vaļas brīžiem

(A.P.) — „Tēt, es šodien nopelnīju 60 centus — es skrēju mājās nopakaļ autobusam."

„Mazais muļķīt, būtu skrējis nopakaļ taksītim, nopelnītu vismaz pāris dolarus."

☆

„Kad es tevi ieraugu, man vienmēr prātā nāk Kāpostiņš."

„Bet mēs taču nemaz neesam tik līdzīgi."

„Vienā ziņā tomēr līdzināties, jo abi esat man parādā 50 dolarus."

☆

„Kāpēc tu šo vēstījumu nenodevi, kā tev to lūdzu izdarīt?"

„Es jau centos darīt to labāko, šefa kungs."

„To labāko? Zinājis, ka tu tāds ēzelis, būtu labāk to kārtojis pats."

☆

„Šī vāze ir 2000 g. veca, nes to prātīgi!"

„Nebēdājiet, profesora kungs, apiešos ar to, it kā tā būtu jauna."

☆

„Kas notika pēc tam, kad apkalpotājs jūs izmeta pa sāndurvīm un jūs krītot sadauzījāties?"

„Es apkalpotājam pateicu, ka viņš šo soli nožēlos, jo es piederu pie kādas ļoti ievērojamas ģimenes."

„Un tālāk?"

„Apkalpotājs tad lūdza man piedošanu, atkal ieaicināja atpakaļ zālē un izmeta mani laukā pa parādes durvīm."

☆

„Pēterim ir lietussargs, kas ir viņa rīcībā jau 20 gadus."

„Būtu gan laiks to atkal atdot pēc piederības."

☆

„Kundze, šis te ir tabakas stāds. Kā redzat, tas pašreiz pilnos ziedos."

„Un cik ilgs laiks paies, kamēr nogatavosies cigāri?"

☆

„Kāpēc tu iegādājies mazu taksīti?"

„Lai visi bērni uzreizi to varētu paglaudīt."

☆

Kāds lektors aizrunājās savas pāris stundas, beidzot runu nobeidza un atvainojās: „Mīļie draugi, esmu jūs uzkavējis tā pailgi, bet tā ir, kad nav klāt pulksteņa."

Kāda balss no zāles viņa gala: „Bet jums aizmugurē pie sienas taču bija pakārts kalendārs."

*

„Vai tad jūs nedzirdējāt, ka mēs klauvējām pie griestiem?"

„Dzirdēt jau dzirdējām, bet tas mūs netraucēja, mēs jau paši bijām ļoti trokšņaini."

*

„Par manas dzīvības izglābšanu es šim vīram iedevu 50 centus."

„Un ko viņš?"

„Viņš man izdeva ārā 20 centus."

*

„Ja jūs iestātos par biedru mūsu biedrībā, tad nāves gadījumā mēs jūs apbedītu mūzikas pavadījumā."

„Tas man nav nekāds mierinājums — esmu ļoti nemūzikāls."

Voldiņš: „Papu, tu esi par vecu, lai mani saprastu."

MEKLĒ SIEVIETI

pie 1 g. 4 mēn. veca bērna. Darbs 5 dienas nedēļā, jādzīvo uz vietas.

Zvanīt 285 1471

NAMAMATEI

(Pārnesums no 6. lpp.)

un šķēlēs sagrieztos nomizotos kartupeļus un cep, bieži aplaistot, kamēr kartupeļi mīksti. Pielej alu, izmaisa un pasniedz galdā.

Svētdienas rītu brokastīs vārītu vai ceptu olu vietā var pasniegt

OMLETI (2 personām)

3 olas, ⅓ tases alus, ¾ tējkarote sāls, šķipsna balto piparu, 4 ēdamkarotes sviesta.

Olbaltumus sajauc stīvās putās. Olu dzeltenumus sakuļ ar alu, sāli un pipariem. Iecilā olbaltumus. Omletes pannā izkausē sviestu, ielej olu maisījumu un 400° krāsnī cep 10 minūšu vai kamēr omlete gaiši brūna. Uzmanīgi no pannas pārbīda uz šķīvja.

ĀBOLU ŠĶĒLītes ALUS MIKLĀ (6 pers.)

1 tase sijātu miltu, ½ tējkarote miltu, 2 ēdamkarotes cukura, 2 olas, ⅔ tases alus, 2 ēdamkarotes kausēta, atvēsināta sviesta, 4 āboli, nomizoti un šķēlēs sagriezti, tauki vārīšanai.

Miltus ar sāli un cukuru iesijā bļodā. Pieliek olu dzeltenumus, kas sakuļti ar alu. Iemaisa arī sviestu un lauj mīklai stāvēt vienu stundu. Saputo olu baltumus stīvās putās, iecilā mīklā. Ābolu šķēles apmērcē mīklā un karstos taukos vāra, kamēr gaiši brūnas. Pirms galdā pasniegšanas apkaisa ar pūdercukuru.

☆

Nujorkā slavenajā Mr. Kenneth friziersalonā dāmām matus skalo ar šampanieti, bet tikpat labus rezultātus var gūt, skalojot matus ar alu.

Pelēns ar pavārnīcu

„Apins, debess saules draugs" no Virzas dzejoļa APINS.

Privāti PĀRDOD

ĻOTI LABI NOSTĀDĪTU BENZĪNA PILDĪTAVU, RESTORĀNU, PĀRTIKAS VEIKALU un MĀJU.

Atrodas vislabākā ceļu krustojumā VĒLANDĀ. Īpašnieks iet pensijā.

Tuvākai informācijai rakstiet vai zvaniet — Toronto, LE 3-9497, 1574 Bloor St. W., Toronto 9, Ont. vai tieši īpašniekam — WELLAND RE 2-5611, 1000 Ontario Rd., WELLAND, Ont.

Izdaru visāda veida APMETUMU DARBUS

iekšpusē un ārpusē.

Lieku grīdu plates (tiles).

Darbs garantēts.

BRUNO LIELBĀRDIS

769-8280, Toronto.

VECĀKS PĀRIS

meklē

klusā mājā

nemēbelētu istabu ar virtuvi

Piedāvājumus nodot šī laikraksta kantorī,

EM 3-0792, TORONTO

Willowdale

IZĪRĒJAMA

istaba vieniniekam/ei

Zvanīt

BA 5-1734

IZĪRĒJAMAS

2 istabas ar virtuvi, uz vēlēšanos ar vai bez mēbelēm, un viena mēbelēta istaba.

Zvanīt

HO 3-8634, Toronto

F. Rasay

FUNERAL DIRECTOR

APBEDĪŠANAS BIROJS

467 Sherbourne St., Toronto.

Tel. WA 4-1408.

☆

Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS

CALLA

727 Danforth Ave., Toronto.

HO 6-9911.

BAGĀTĪGAS ZIEDU VELTES UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM. ZAĻUMU UN TROPISKIE STĀDI.

TAUTISKIE IZSTRĀDĀJUMI.

PIEGĀDE MĀJĀS.

A. EGLĪTIS —

RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca

Ieriko TV antenas. Atvērts no pl. 1 līdz 9 vak., sestdienās no pl. 1 līdz 6 vakarā.

IZIRĒ TV par $ 8,- MĒNESĪ.

161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

Nule saņemtas grāmatas

E. Dunsdorfs un A. Spekke — LATVIJAS VĒSTURE 1500 — 1600 ..... $ 15.00

Z. A. Ozols — LATVIA — A Selected Bibliography .... $ 2.15

CEĻI — Literatūras zinātne — rakstu krājums ..... $ 3.20

DV grāmatnīcā,

123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont.

Toronto Window MFG Co. Ltd.

165 CENTRE ST. E., RICHMOND HILL, ONT.

Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija logus un durvis.

Izdara dažādus logu pārbūvju darbus.

LABS DARBS. MĒRENAS CENAS.

Nesaistošai informācijai zvanīt

Edvardam vai Aldonai SPROĢIS

darbā 285-1471, mājās BA 5-5314.

KAS? KUR? KO? TORONTO

PARTIKA - DELIKATESES

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).

Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS.

Adolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6-5152

1095 QUEEN ST. E.

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353

361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS

LATVIEŠU UZŅĒMUMS

ALEX DOORS

pagatavo un pārdod tautiešiem koka durvis visādos lieluma un veidos, pēc vēlēšanās izgrezno vai labo arī vecās.

VEIC PĀREJOS KOKA DARBUS.

Tel. 769-2156, Toronto.

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds Bērziņš 316 Harbord St. LE 4-8447

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — visos pilsētas rajonos.

APDROŠINĀŠANA — auto, mēbeles, mājas un dzīvību.

OBLIGĀCIJAS — māju un auto aizdevumi.

NOTĀRS — līgumi, noraksti, tulkojumi.

DAZADI

Everlast Heating Co. LE 1-1101

62 GEAREY AVE. Gāzes un eļļas apkures ierīces.

Īpašn. A. RASA. Tālr. mājās HO 5-5317

CREST FLORISTS HU 7-0491

567 MOUNT PLEASANT RD. (pie Belsize Dr.)

Ziedi katrai vajadzībai. Latviešu mākslinieku gleznas.

Latviskās rotas lietas. ELMĀRA GULBIS

GEORGE A. FALLIS, Q.C., B.A., LL.B.

BOUCK, HETHERINGTON, FALLIS & DOUGLAS

Barristers and Solicitors

EM 3-1451 365 BAY STR.

Krāsu un baltmelnās filmas attīstīšana palielinājumi

duplikāti un citi darbi ar izcilu kvalitāti atlaidē

BENJAMIN Film Laboratories 51 Duchess St. EM. 3-6496 Ltd

PASI SAVUS IPAŠUMUS!

— tuvu Yonge: Skaists atsevišķs istabu bungalovs ar piebūvētu gabūvētas 3 telpas ar atsevišķu bāru, ūdens ejlas apkure un liels dārzs.

LĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTA. NIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ

republikāņu partijas centrālajā komitejā un c.

Latviešu katoļu biedrības Austrālijā Pertas nodaļai ievēlēta jauna valde: pr-dis J. Bukovskis, sekr. J. Orenītis, kas. I. Lecons, biedrz. un mantz. F. Mazalevskis. Ravizijas komisijā: A. Zaimonts un Z. Zeps.

Jaunais vijolnieks 19 g. v. Ēriks Kļaviņš saistīts, darbam Melburnā, Viktorijas operas orķestrī.

draugs . . . J. Liģera studija

mācijās: P. Kreišmanis, prof. un dir. Jelgavas lauks. akadēmijā: A. Švābe, prof. vēsturnieks, rakstnieks; A. Zagers, prof.; R. Lindiņš, Saeimas dep.; mazinieks: A. Kleppers, mācītājs; L. Laicēns, dzejnieks; H. Zommers, aktieris; Tormanis, virsnieks; J. Kārkliņš, redaktors; J. Jansons, cand. rer. merc.; J. Zlelējiņš, vēl trīs brāļi, minētais jurists, A. Kiris, agronoms; O. Graudiņš, Dr. med.; V. Dumpe, agr.; Ed. Sināts, armijas virsnieks, dzejnieks; P. Kreišmanis, armijas virsnieks; J. Cināts; Vēde; P. Rozītis, rakstnieks, redaktors; Ābolinš, arī LU students; Tobiass; Dekmejers; P. Jozuus, Rīgas operas direktors; Vītoliņš, māc. dārzkopis; Eizengrauds un Asers, mācīts dārzkopis.

Skolā bieži sarīkoja literārus vakarus ar referātiem, ko uzdeva veikt pēc kārtas. Nodibināts bija skolēnu orķestris, pukini u. c. Valmierā un apkārtnē bija daudz vēsturisku vietu: Valtera kalns, Zilais kalns, Gaujas krāces, trīs svētie ozoli pie Melnupes. Skolnieki vasarā brauca ar laivām pa Gauju, ziemā slidoja. Pilsētā ziemā uz Dzirnavu ezera bija ierīkota slidotava. Prieku — kā vasarā, tā ziemā neurūka. Valmiera bija silta latviešu pilsētiņa.

Apsolījums salidot skolēniem pēc 10 gadiem palika neizpildīts. Lūdzu tos, ko neesmu te minējis, nejaunoties.

Bijušie audzēkņi varētu apsaukties c/o Latviešu Preses biedrība, lai paplašinātu ziņas un pārmainītos ierosinājumiem, kā arī apmainities ar dažām piezīmēm.

Novēlu skolotājiem un bijušiem skolas biedriem, kas miruši, — vieglas smiltis. Un visiem vēl dzīvajiem: Sveiks, lai dzīvo Valmieras puikas!

Eduards Sināts

PROF. ALEKSA RUBUĻA
LATVIAN LITERATURE
30 latviešu autoru
45 prozas darbi mūsu labāko tulkotāju sniegumā.
LABĀKĀ DĀVANA KATRĀ GADĪJUMĀ.
Cena $ 7,00 plūs 25c. pasta izdevumiem.
Dabūjama tieši apgādā
DAUGAVAS VANAGS
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont.
kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā pasaulē.
Grāmattirgotājiem atlaide.

KAPA PIEMINEKLIS JĀNIM JAUNSUDRABIŅAM

Metu veido tēlnieks Arvids Brastiņš

Latviešu preses biedrības centrālā valde organizē komiteju, kas rūpēsies par piemineķļa uzstādīšanu rakstniekam Jānim Jaunsudrabiņam tā atdusas vietā Kārbekas kapos pie Soestes, Rietumvācijā. Te arī atradīsies komitejas miteklis, bet pa vienam pārstāvim vēlēs Kanādas, ASV, Zviedrijas un Austrālijas rakstītā vārda ļaudis. Tēlnieks Arvids Brastiņš, ASV, aicināts izstrādāt piemineķļa metu. Viņu ar rakstnieku saistīja tuva draudzība.

Līdzekļus nodomāts iegūt, vācot ziedojumus, akciju uzsākot nākamā gada pirmajā pusē. Jānis Jaunsudrabiņš, no kura nāves 28. augustā apritēja jau divi gadi, atstājis lielu un nezūdamu gara mantojumu, par ko var teikt, ka tas dzīvos tik ilgi, kamēr vien skanēs latviešu valoda. Lai minam tikai Jāņa Jaunsudrabiņa Balto grāmatu, ar kuru rokā vārda tiešā nozīmē izaugusi mūsu vidējā paaudze! Tad lielais romāns Jaunsaimnieks un velns — piemineklis Latvijas agrārreformai. Stāstu trilogija Aija — cilvēku mīlestības augstākā prieka un moku latālā lāsta izpausme. Un beidzot — skaņošie ūdeņi ar sauli un dabas rāmo mieru. Kā objektīvs vērotājs un visa redzētā patiesīgs apliecinātājs, — kā to kādā vietā saka Artūrs Bērziņš — Jānis Jaunsudrabiņš gājis caur dzīvi un veidojis savus literāros darbus ar neatdarināmi dziļu dvēseles valodu.

Ceļot dižajam meistaram kapa pieminekli, mums jauts parādīt savu dziļo goddevību par tā darbu. Darīsim to ar prieku!

IMANTAS NOMETNĒ

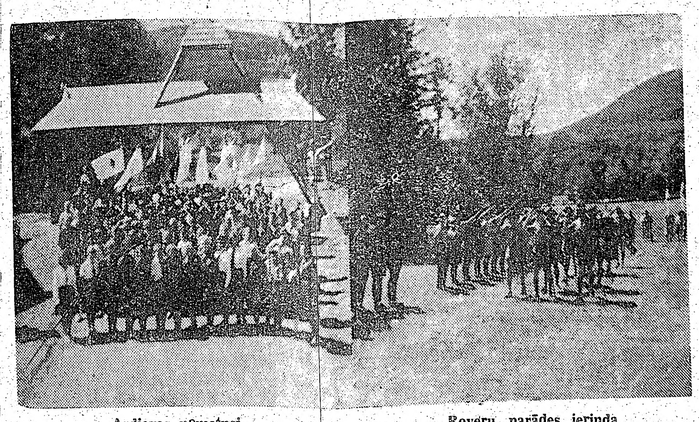

Ārdievas nometnei.

Roveru parādes ierinda.

Vad. Z. Gaujeniece pateicas H. Krastam par darbu nom. vārtu celšanā.

Gaidas sumināja vadītāju T. Gaili mūža gadu atceres dienā.

Sastapšanās ar tēlnieku...

(Pārnesums no 3. lpp.)

Runājot par izstādēm, jāpiezīmē, ka A. Kopmanis kopš 1951. gada piedalījies vismaz kādās 100 izstādēs, daudzās saņemot atzinības rakstus un godalgas. Rikotas arī divas patstāvīgas izstādes šeit Toronto un pašreiz tāda notiek arī Huntsvillē, kurai pēdējā laikā ar saviem darbiem pievienojušies arī gleznotāji Dainis Miezājs un Ģirts Tiltiņš.

Tēlniecībā A. Kopmanis saņēmis daudzus pasūtinājumus, starp tiem rakstnieka J. Veseļa un gleznotāja Jūlija Jēgera piemineklus. Arī vietējos Ziemeljorkas kapos uzstādīti piemineklī skulptūru veidā. Tāds piemineklis jau uzstādīts J. Privertam un pašlaik tiek projektēts Z. Čubem u. c.

Akmens darbi, it sevišķi granīts prasa lielu fizisku piepūli, kādēļ šinī laukā pašreiz tiek vairāk taisīti meti. Toties bronzas atlējumiem, kur tiek izmantotas vaska figūras, ir plašs darba lauks, tāpat dažādām koka kompozicijām. Pēdējais laiks A. Kopmanim ir bijis ļoti ražīgs portretu tēlniecībā, kur nobeigti Vijas Groskaufmanes un Daces Zemdegas, bet pašreiz top Jura Benjamiņa (jun.) un J. Ciruļa portreti.

Latviešiem diezgan sveša lieta ir medaļu atliešana sudrabā vai bronzā, bet tai ir daudzas praktiskas izmantošanas iespējas. Arī šinī nozarē savu veiksmi ir ieguvis A. Kopmanis un iecerēti medaļu atlējumi J. Veselim, Sv. Jāņa ev.-lut. draudzes baznīcai u. c. Medaļas ir viena no tēlniecības nozarēm, pie kam tirā māksla šeit var iegūt praktisku nozīmi.

Mūsu sarunas novirzās arī uz gleznieciību, un izrādās, ka A. Kopmaņa talants un daudzpusība ietver arī šo mākslas nozari. It sevišķi aizvadītā vasara veltīta daudziem meklējumiem, bet mākslinieka vistuvākie ir latviskās mitoloģijas temati. Savā laikā A. Kopmanis daudz piestrādājis arī skautu mēnešraksta „Ugunskurs" ilustrēšanai, kur linolejumā un kokgriezumā gatavotas ilustrācijas vairākiem stāstiem un titullapām.

A. Kopmaņa mākslinieciskais talants, vispusība un galvenokārt nenogurstošais darba prieks devis neaptveramī daudzus darbus tēlniecībā un tai pieklaujošās mākslas nozarēs. Lielākā daļa no viņa darbiem atrodusi paliekošas vietas mākslas kolekcijās, kā latviešu, tā arī kanadiešu u. c. Daudzmaz aptuvenu pārskatu par paveikto varētu iegūt Royal Architectural Institute of Canada — Otavā, kur tāpat kā daudziem citiem ievērojamākiem tēlniekiem arī A. Kopmanim ir savs darbu albums. Nav pārsteigums, vai gadījums, ka A. Kopmaņa vārds personību sarakstā, ko katru gadu publicē atsevišķā grāmatā: Who's Who in Canada.

Šinī izdevumā, kas aptver vairāk kā 1200 lapas puses no latviešiem ir vēl arch. Dr. E. Janiņš un prof. Dr. chem. A. Tauriņš.

A. Kopmaņa vārds, līdzi mākslinieku Annusa, Siliņa, Liberta un Puzinas vārdiem redzams vēl otrā līdzīgā izdevumā: „Who's Who in American Art."

R. Norītis

SPORTS

Visu sporta nodaļai domāto informāciju lūgums sūtīt šīs nodaļas red. Z. Zentiņam, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont. Tālrunis LE. 5-1470

DV ASV MEISTARSACĪKSTES SAUSĀNĀ

notika Indiānapolē, Latviešu sabiedriskā centra laukumā, sestdienas priekšpusdienā. DV dienu laikā (5. sept.) Sacīkstes vadīja Herberts Strēlnieks. Rezultāti šādi:

Meistarklasē —
1. Butkus Žanis (Milvoki) — 140 p. (no iesp. 150), 2. Stūrmanis Edgars, (Filadelfija) — 139 p., 3. Lenss Verners (Detroita) — 135, 4. Pavītols Uldis (Čikāga) — 134, 5. Kovaļenko Jānis (Detroita).

Vispārējā klasē —
1. Simanis Juris (Filadelfija) — 145 no 150, 2. Sildegs Andris (Linkolna) — 133 p., 3. Platacis Antons (Indiānapole) — 125, 4. Zālītis Viktors (Milvoki) — 125, 5. Krūmiņš Atis (Demoina) — 125.

Sieviešu klasē —
1. Kalmane Līvija (Kalamazū) — 94 p. no iesp. 100, 2. v. Grīna Astrā, (Indiānapole) — 91.

Jauniešu klasē —
1. v. Priedītis Māris (Detroita) — 91 p. no iesp. 100, 2. v. Graudiņš Modris (Indiānapole) — 88.

Komandu sacensībās piedalījās 8 komandas. Pirmo vietu ieguva Filadelfijas vienība (šaušanas rezultāti bija iesūtīti rakstveidā) — 416 p. no iesp. 450. Otrā vietā — Detroitas vienība ar 399 p.; trešā vietā Milvoku vienība ar 396 p. Visas trīs vienības saņēma balvas.

GOLDVOTERS...

(Pārnesums no 5. lpp.)

Amerikāņi tagad mīrst Vietnamā, karš var uzliesmot Kongo un Malēzijā, komūnisma garnizons izveidots Kubā, Berlīne sadalīta 2 daļās — to visu tagadējā valdība ignorē. Cenšas tikai nostiprināt savu politisko varu.

Kongresa vara jau robežojas ar diktatūru, un prezidenta Džonsona rokās ir vara, kas draud ierobežot brīvību, kā tas redzams medicīniskās palīdzības jautājuma izkārtošanā, ārdot sociālās apdrošināšanas sistēmu.

Varas centrēšana federālās valdības rokās un administrācijas iejaukšanās pilsoņu privātdzīvē var izraisīt „federālo tirranniju" pilsoņu darbā, ģimenē, pilsētā, pat baznīcā.

Politiskā vara tiek izmantota personisku labumu gūšanai, kā tas redzams Džonsona personiskā drauga Bābija Bekera skandalozajā gadījumā. Par Balto namu ir klājušās tumšas ēnas, bet valdība liekas to neredzam.

Administrācijā trūkst vadības, publiskā un privātā morāle noslidusi viszemākajā līmenī, ielas pārvēršas džunglos.

FBI ziņo, ka noziegumu pieaugums sāk pārsniegt iedzīvotāju pieaugumu.

Ko dara valdība? Džonsona administrācija aicina ļaļas nemierīgu vadītājus atlikt ļaļu nemierus pēc vēlēšanām, tad varēs atkal laist valā. Vai ar to gribēts iegūt balsis demokratu prezidenta ievēlēšanai?

Godīgus un drošsirdīgus cilvēkus, kas prasa ievērot likumību, tagad kritizē un apkaro.

Ja Goldvoters kļūs prezidents, viņš apsola ievest kārtību valdībā, likumu pildīšanu un administrātoru individuālu atbildību. Un nebūs jāpiedzīvo, ka izdevīgāk būt par likuma pārkāpēju, nekā par likuma aizstāvi.

50 reizes B. Goldvotera runa tika pārtraukta skaļiem un ilgiem aplausiem.

Andr. L.

EDINBURGAS...

(Pārnesums no 3. lpp.)

moderno Janaceka „Mirušo namu"? Viņi uzdrošinājušies to darīt tikai uz sevišķu festivāla direktora vēlēšanos un esot sajūsminātī par Edinburgas publikas atsaucību.

Festivāla preses klubā kritiķi no dažādām zemēm iepazīstas viens ar otru un stāsta par mākslas dzīvi savā valstī. Kritiķis no Vīnes stāsta man par lielo zaudējumu Vīnes operai sakarā ar tās direktora un diriģenta Karajana aiziešanu — un par intrigām un skaudību, kas noveduši pie šī fakta. Viņš stāsta arī, ka slavenā Marija Kallas neguvusi Vīnē sevišķu atsaucību, jo Vīnes operā vēl arvien pirmā vietā stādot balss skaistumu.

Pēdējā preses konferencē festivāla vadība sniedz dažus skaitļus: tikai ap 40 proc. festivāla apmeklētāju nākot no pašas Edinburgas, pārējie no ārienes. Šogad ap 10.000 viesu bijuši no Amerikas kontinenta; to skaits pieaugot ar katru gadu.

Austra Augenburga

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

ĶĪNIEŠI DRUPINA...

(Pārnesums no 1. lpp.)

komūnistu vadoņi tagad pat nemēģinot slēpt savus ekspansīvos nolūkus un ideoloģiskus jautājumus Maocetungs preses intervijā neesot pat pieminējis.

Par ķīniešu prasībām sen jau bijušas baumas un viņu nule deklarētā programma neesot ne šodien un ne vakar parādījusies. 1954. gadā komūnistiskā Ķīnā izdota jaunās vēstures mācības grāmata ar Ķīnas karti. Ķīna attēlota tāda, kāda pēc autora uzskata tā bijusi pirms pirmā opija kara. Šī karte Ķīnā ieskaita Burmu, Vietnamu, Koreju, Siamu, Malaju, Nepalu, Butanu, Sikimu. Ziemeļos robeža novilkta pa Stanovoja kalnu ķēdi, tā atgriežot no Padomju Savienības Tālo austrumu apgabalu. Rietumos Ķīnā ieskaitīta daļa Kirgizijas, Tadžikistanas un Kazachstanas līdz Balchaša ezeram. Kā Ķīnas zeme atzīmēta arī Sachalina.

Arī vēlāk ir izdotas kartes, kurās viens vai otrs Padomju Savienības apgabals atzīmēts kā Ķīnas territorija. Tikai nesen Pekingā ķīniešu valodā izdotā žurnālā „Lisi jancju" 1964. g., Nr. 4) apgalvots, ka Krievija nolaupījusi plašus apgabalus uz ziemeļiem no Amuras un uz austrumiem no Usurī.

Nevarētu vēl teikt, ka Ķīna — sarkanai imperijai stāv priekšā visnopietnākie sarežģījumi. Jo vairāk Padomju Savienība nākotnē būs aizņemta ar savu attiecību kārtošanu Tālajos austrumos ar tik spēcīgu pretinieku kā Ķīna, vienalga, vai ar auksto vai karsto karu, jo vairāk sāks izpausties to tautu brīvības centieni, ko tā verdzina savos rietumos kopš Otrā pasaules kara. Nav ne mazāko šaubu, ka atmodīsies atkal ungāru varoņīgās tautas brīvības sapņi, un tādi paši brīvības centieni var izlauzties uz āru Austrumvācijā, Polijā, Rumānijā un daudzās citās vietās. Un kas zina, kā var beigties šie centieni, ja gadījumā krievu tanki ir aizņemti Tālajos austrumos.

Visi šie notikumi ir tādi, kas var nozīmēt sarkanās krievu imperijas beigu sākumu.

P. Jelgavietis
„Londonas Avīze"

KOMUNISTU KNĀDA

Rīgas radio 1. septembra vakarā ziņoja vispirms latviešu, tad zviedru valodā, ka Teodora Reitera mirstīgās atliekas pārvestas dzimtenē un svinīgā apglabāšana notikšot nākošā dienā Meža kapos. Pārraidīja arī apglabāšanas ceremoniju; tā norītēja parastā komūnistiska mitiņa garā. Apglabāšanā bija klāt arī dēls Leons. Reitera pīšļi guldīti blakus Leona mātes kapam. Par Reitera pārvešanu un apbedīšanu ziņoja arī TASS.

Komūnisti bija sagatavojušies pārvest Reitera pīšļus jau jūnijā, bet Stokholmas latviešu protesti to aizkavēja. Rīgas laikraksti bija izziņojuši, ka Reitera pīšļu sviņga apglabāšana notikšot Meža kapos 16. jūnijā. Minētajā dienā kapos bija ieradušies daudz latviešu, bet, nekā nesagaidījuši, atgriezās mājās.

LATVIAN MUSIC

Pārstāvis
DV GRĀMATNĪCA
123 HURON STR.,
TORONTO 2-B, ONT.

LP11
jauna skaņu plate
Jānis Mediņš
11 IZLASES SKAŅDARBI.
GLĀSTS
MANA SIRDS IR ATKAL JAUNA
Leonarda Daine, mecosoprāns.
TAUTAS DZIESMU RAPSODIJA 2 vijolēm ar orķestri
Solisti: Mairita un Gunārs Larsons
UZ AUGŠU
AKA
BIRZTALIŅA
TOREIZ
DĀRZS
IR VIENS VAKARS
PIESKAŅA
MĪĻĀ SKŪPSTS
Ludmila Sepe - Eše, soprāns.
Pie klavierēm autors.
Maksā $ 6.00 + 3% takse.
Šī plate nedaudz eksemplāros dabūjama ar J. Mediņa un L. Sepes - Ešes parakstiem.

KANADAS BAZNĪCĀS

Lūdzu klausaities latviešu raidījumu uz viļņiem 1270 Niagaras raidītājā. Katru svētdienu no plkst. 2.45 līdz plkst. 3 p. p.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331.

Toronto Sv Andreja. baznīcā Carlton un Jarvis ielu stūrī.

20. septembrī, plkst. 3 dievkalpojums; pēc dievkalpojuma draudzes sapulce.

27. septembrī, plkst. 11 Svētdienas skolas mācības gada iesākšanas dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma bērnu reģistrēšana Svētdienas skolai.

Māc. A. Līsle, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto 200 Balmoral Avenue, Toronto 7; tel. 921-3327.

20. septembrī, plkst. 11 rītā dievkalpojums. Svētdienas skola.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

20. septembrī, plkst. 2 p.p. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā un svētdienas skolas iesākums.

27. septembrī, plkst. 2 p.p. Pļaujas svētku dievkalpojums. Tūlīt pēc dievkalpojuma draudzes vakars Sv. Barnaba baznīcas augšējā zālē.

Bramptonā: 13. septembrī, pl. 1.30 p.p. dievkalpojums Grace United baznīcā,

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

20. septembrī, plkst. 10.30 dievkalpojums bērniem; svētdienas skola; plkst. 11 pr. p. dievkalpojums pieaugušiem. Plkst. 10.15 Bībeles klašu stunda. Pēc dievkalpojuma jaunieši, kas vēlētos pulcēties kristīgās sanāksmēs, aicināti uz pārrunām.

Jauniešus, kas vēlētos iesvētīties nākamajā vasarā, lūdzu pieteikties līdz š. g. 1. oktobrim.

Draudzes dāmu komitejas sanāksme svētdien, 20. septembrī, plkst. 6 vakarā pie L. Grabis kundzes — 22 Stanley Ave.

NORANDA

20. septembrī, pl. 4 p.p. United Church b-cā dievkalpojums Prāv. A. Skrodelis.

SV. KATARĪNES

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5088.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

20. septembrī, pl. 1.30 p.p. dievkalpojums, māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

Jaunatnes iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu 4. oktobrī pl. 2 pp. Dziesmu lapiņas Ple ērģelēm Imants Sakss. Māc. J. Prauliņš.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1975 Alma St., Vancouver 8, B. C., tel. 224-5195.

Vankuveras Latviešu ev. - lut. draudze.

27. septembrī, plkst. 3 pp. dievkalpojums Katsilano baznīcā.

MONTREĀLA

Māc. Vlesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394. Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudze Montreālā.

Mācītāja Vlestura Šēfera vadītie dievkalpojumi augusta mēnesī notiks draudzes lauku īpašumā Tērvetē; tad draudzes dievkalpojumu pilsētā nebūs, jo baznīca tiek iekšpusē remontēta.

27. septembrī, plkst. 2 pp. dievkalpojums Montreālā.

4. oktobrī, plkst. 11 no rīta Pļaujas svētku dievkalpojums draudzes lauku īpašumā, Tērvetē.

11. oktobrī, plkst. 2 p.p. Pļaujas svētku dievkalpojums Montreālā, Presbiteriāņu baznīcā.

18. oktobrī, plkst. 2 p.p. dievkalpojums St. Barnabas baznīcā, Roxboro.

24. oktobrī, draudzes bazārs Viktorijas mazajā zālē.

Draudzes mācītājs lūdz pieteikties jauniešus, kas vēlas 1965. g. maijā iesvētīties.

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

20. septembrī plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums.

27. septembrī plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE
Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.
Svētdienu rītos plkst. 10,45 — 11,00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs.

GRAMERCY
DIB. 1945. G.
Licencēta no
VNESHPOSYLTORG
Pārtikas un dāvanu saiņi no Padomju Savienības nolikta vām. Pilnīga garantija. Piegāde 2—3 nedēļās.
Automobiļi, televīzijas aparāti, velosipedi, veļas mazgājamās mašīnas u. t. t.
Pieprasiet cenrādi angļu vai latviešu valodā.
GR 3 ..... $ 25.00
22 mārc. balto miltu, 4,5 mārc. salami, 25 unc. šprotes, 7 unc. kafijas, 400 cigaretes.
GRAMERCY SHIPPING CO
118 E. 28 St., NEW YORK, 16, N. Y.
MU 9-0598.
Atvērts no 9—5.30. Sest. 9—1
NAUDU UZ LATVIJU
Gramercy Inc. Dib. 1946
Licencēta no Dep. of Banking, nodrošināta par $ 20.000.00.
Pilnīga garantija. Piegāde 2 nedēļās. Pilna izmaksa. Nav atvilkumu. Kurss: 9 rubļi par US $ 10.00. Nodeva: līdz $ 30.00 — $ 2.75, pāri $ 30—10%
GRAMERCY INC
744 Broad St. Newark. N. J. USA.